

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Πτυχιακή Εργασία:

Τρόποι Συγχώνευσης και Διάσπασης Α.Ε.

Εισηγήτρια: **κα Μπίμπα Εμμανουέλα**

Σπουδάστριες: **Αγγελική Λασιθιωτάκη**
Ελένη – Αγγελική Βιδάλη

Κρήτη, 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ	4
Κεφάλαιο 1^ο	5
ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	5
1.1. Έννοια.....	5
1.2. Χαρακτηριστικά	5
1.3. Σύσταση.....	6
1.3.1. Διαδικασία σύστασης.....	7
1.4. Κεφάλαιο Α.Ε.	12
1.4.1. Καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου	12
1.4.2. Εισφορές σε είδος	13
1.4.3. Αύξηση κεφαλαίου.....	14
1.4.4. Λόγοι αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου	15
1.4.5. Μείωση του κεφαλαίου της Α.Ε.	16
1.4.6. Απόσβεση Μετοχικού Κεφαλαίου	19
1.5. Μετοχές.....	21
1.5.1. Κατηγορίες μετοχών	21
1.5.2. Μεταβίβαση μετοχών	23
1.5.3. Ιδρυτικοί τίτλοι	24
1.6. Όργανα της Α.Ε.	25
1.6.1. Διοικητικό συμβούλιο.....	26
1.6.2. Γενική συνέλευση	28
Κεφάλαιο 2^ο	34
ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ Α.Ε.	34
2.1. Διαφορά συγχώνευσης και εξαγοράς.....	34

2.2. Λόγοι – κίνητρα συγχωνεύσεων.....	34
2.3. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα συγχωνεύσεων και εξαγορών.....	35
2.4. Είδη συγχωνεύσεων.....	39
2.5. Οικονομικό περιβάλλον.....	40
2.6. Χρονική συγκυρία.....	42
2.7. Εξαγορές, συγχωνεύσεις και επιτροπές ανταγωνισμού.....	43
2.8. Συγχωνεύσεις στην Ελλάδα.....	44
2.8.1. Διαδικασία συγχώνευσης στην Ελλάδα.....	44
2.9. Συγχώνευση σύμφωνα με το Ν. 3604/2007.....	46
2.9.1. Η ρύθμιση του νόμου.....	46
2.9.2. Συγχώνευση γενικά.....	48
2.9.3. Τρόποι συγχώνευσης.....	50
Κεφάλαιο 3^ο.....	59
ΔΙΑΣΠΑΣΗ Α.Ε.	59
3.1. Διάσπαση Ανωνύμων Εταιρειών.....	60
3.2. Διάσπαση με απορρόφηση.....	62
3.3. Αποτελέσματα της διάσπασης.....	66
3.4. Ακυρότητα της διάσπασης.....	68
3.5. Διάσπαση Εταιρείας οι μετοχές της οποίας κατέχονται 100% από τις επωφελούμενες.....	69
3.6. Διάσπαση με σύσταση νέων Ανώνυμων Εταιρειών.....	70
3.7. Διάσπαση με απορρόφηση και σύσταση νέων ΑΕ.....	70
ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	72
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	77
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	79

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου μιας ανώνυμης εταιρείας αποτελεί μια ενδεδειγμένη και ευέλικτη στρατηγική επιλογή, προκειμένου να επιτευχθούν επίκαιροι επιχειρηματικοί στόχοι, όπως η άντληση κεφαλαίων, η εξασφάλιση χρηματοδοτήσεων και επιδοτήσεων καθώς και η διεύρυνση της ελευθερίας κινήσεων του νομικού της προσώπου. Στα πλαίσια της εξυπηρέτησης των παραπάνω στόχων εντάσσεται και η πρακτική της συγχώνευσης και διάσπασης ανωνύμων εταιρειών.

Εμείς, μέσα από την εργασία αυτή προσπαθήσαμε να διερευνήσουμε τους τρόπους διάσπασης και συγχώνευσης των ανωνύμων εταιρειών και πιστεύουμε ότι συμβάλλαμε, έστω και λίγο, στην ολοκληρωμένη προσέγγιση αυτών των θεμάτων.

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε ιδιαίτερα την καθηγήτριά μας κα Μπίμπα Εμμανουέλα, της οποίας η συμβολή ήταν καθοριστική για την ολοκλήρωση αυτής της πτυχιακής εργασίας. Επίσης, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τις οικογένειές μας για την αρωγή και την συμπαράστασή τους όλα αυτά τα χρόνια των σπουδών μας.

Κεφάλαιο 1^ο

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

1.1. Έννοια

Ανώνυμη εταιρεία είναι η εταιρεία που έχει νομική προσωπικότητα, το κεφάλαιό της διαιρείται σε ίσα μέρη που μεταβιβάζονται δίχως να τροποποιείται το καταστατικό της και της οποίας τα μέλη δεν ευθύνονται προσωπικά για τις εταιρικές υποχρεώσεις.

1.2. Χαρακτηριστικά

Η ανώνυμη εταιρεία έχει νομική προσωπικότητα και είναι από το νόμο έμπορος, ανεξάρτητα από το αντικείμενο της δραστηριότητάς της.

Η ανώνυμη εταιρεία έχει αμιγώς κεφαλαιουχικό χαρακτήρα. Είναι ο αντιπροσωπευτικότερος τύπος κεφαλαιουχικής εταιρείας, με την έννοια ότι τη βαρύνουσα σημασία έχει το κεφάλαιο και όχι τα πρόσωπα των συνεταίρων. Το κεφαλαιουχικό στοιχείο εντοπίζεται κυρίως στην ευθύνη για τις υποχρεώσεις της εταιρείας, οι οποίες καλύπτονται αποκλειστικά και μόνο από την περιουσία της εταιρείας και όχι από την προσωπική περιουσία των συνεταίρων.

Η ανώνυμη εταιρεία, λόγω της νομικής προσωπικότητάς της, έχει την δική της επωνυμία. Στην επωνυμία της ανώνυμης εταιρείας πρέπει να αναφέρεται υποχρεωτικά το αντικείμενο δραστηριότητας της εταιρείας και οι λέξεις «ανώνυμη εταιρεία». Οι λέξεις αυτές μπορούν να αναφέρονται με οποιονδήποτε συνδυασμό άλλων λέξεων και με οποιονδήποτε τρόπο ακόμη και συντετμημένες ή με τα αρχικά τους. Προαιρετικά στην εταιρική επωνυμία μπορεί να περιλαμβάνεται το όνομα του ιδρυτή ή άλλου φυσικού προσώπου ή επωνυμία άλλης εμπορικής επωνυμίας

1.3. Σύσταση

Το καταστατικό αποτελεί το έγγραφο που περιέχει το όρους συγκρότησης και λειτουργίας της εταιρείας. Προκειμένου να συνταχθεί καταστατικό απαιτείται σύμβαση μεταξύ δύο ή περισσότερων φυσικών ή νομικών προσώπων. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν ικανότητα για δικαιοπραξία.

Η σύμβαση καταρτίζεται πάντοτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο και πρέπει να περιέχει οπωσδήποτε τα εξής στοιχεία:

1. Την επωνυμία της εταιρείας
2. Το σκοπό της
3. Την έδρα της που πρέπει να είναι υποχρεωτικά δήμος ή κοινότητα του Ελληνικού κράτους
4. Η διάρκειά της η οποία πρέπει να είναι ορισμένη.
5. Το ύψος και τον τρόπο κάλυψης του μετοχικού κεφαλαίου.
6. Το είδος των μετοχών, τον αριθμό τους, την ονομαστική τους αξία και τη σειρά έκδοσής τους. Ο αριθμός των μετοχών πρέπει να αναφέρεται κατά κατηγορίες, αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών.
7. Διατάξεις για την μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες ή ανώνυμων σε ονομαστικές
8. Την σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου. Στο καταστατικό πρέπει να ορίζεται ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και να αναφέρονται τα στοιχεία των μελών του πρώτου Διοικητικού Συμβουλίου και η θητεία τους, η οποία δεν μπορεί να ξεπερνά τα έξι χρόνια.
9. Τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των Γενικών Συνελεύσεων.

10. Τους ελεγκτές. Στο καταστατικό πρέπει να αναφέρονται τα στοιχεία των ελεγκτών, οι οποίοι θα ελέγξουν την πρώτη εταιρική χρήση.

11. Τα δικαιώματα των μετόχων.

12. Διατάξεις για την λύση της εταιρείας και την εκκαθάριση της περιουσίας της.

Το καταστατικό πρέπει να αναφέρει επίσης:

1. Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό.

2. Το συνολικό ποσό τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας και οι οποίες τη βαρύνουν.

1.3.1. Διαδικασία σύστασης

Φόρος συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1%.

Μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την καταχώρηση της πράξεως συστάσεως, μετατροπής ή συγχωνεύσεως ανώνυμης εταιρείας στο Μητρώο Α.Ε. της οικείας νομαρχίας, οι ιδρυτές της εταιρείας οφείλουν να καταβάλουν στη Δ.Ο.Υ. της έδρας αυτής το φόρο συγκεντρώσεως κεφαλαίου που ανέρχεται σε ποσοστό ένα τοις εκατό (1%) στο ύψος του μετοχικού κεφαλαίου. Το αποδεικτικό καταβολής του φόρου προσκομίζεται στην αρμόδια υπηρεσία της οικείας νομαρχίας ή του Υπουργείου, όπου έχει υποβληθεί το καταστατικό (συστατική συμβολαιογραφική πράξη) της εταιρείας προς έγκριση.

Ανταποδοτικό τέλος 1 % υπέρ Επιτροπής Ανταγωνισμού

Καταβάλλεται ανταποδοτικό τέλος ένα τοις χιλίοις (1‰) στη σύσταση και αύξηση κεφαλαίου των ανωνύμων εταιρειών.

Θεώρηση ιδρυτικού συμβολαίου από το οικείο Επιμελητήριο.

Το ιδρυτικό συμβόλαιο, που περιέχει και το καταστατικό της συστηνόμενης Α.Ε., προσκομίζεται στο οικείο επιμελητήριο, το οποίο χορηγεί βεβαίωση περί του ελέγχου της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου αυτής. Σε περίπτωση που σύμφωνα με το δηλωθέντα σκοπό της εταιρείας η επιχειρηματική δραστηριότητα αυτής υπάγεται στην αρμοδιότητα περισσοτέρων επιμελητηρίων, έγκυρη είναι η αναγγελία σε εκείνο το επιμελητήριο που έχει αρμοδιότητα ως προς τον πρώτο από τους περισσότερους σκοπούς που αναγράφονται στο καταστατικό.

Οι συμβολαιογράφοι είναι υποχρεωμένοι να μην προβαίνουν στη σύνταξη εγγράφου συστάσεως εταιρείας και ο νομαρχίας να μην εγκρίνουν καταστατικά ή τροποποιήσεις καταστατικών Α.Ε., εάν δεν προσκομισθεί προέγκριση του οικείου επιμελητηρίου για το δικαίωμα χρήσεως της επωνυμίας και του διακριτικού τίτλου αυτών.

Δημοσιότητα συστάσεως Α.Ε.

Μετά την έγκριση του καταστατικού και τη χορήγηση της σχετικής άδειας λειτουργίας της ανώνυμης εταιρείας, η αρμόδια υπηρεσία της νομαρχίας εγγράφει τη νεοϊδρυθείσα εταιρεία στο ειδικό μητρώο, το οποίο τηρεί για τις ανώνυμες εταιρείες.

Στη συνέχεια, η ίδια υπηρεσία της Νομαρχίας αποστέλλει για δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως σχετική ανακοίνωση περί της συστάσεως της ανώνυμης εταιρείας και καταχώρησεως της συστατικής πράξεως στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών.

Απόκτηση νομικής προσωπικότητας Α.Ε.

Με τις δύο αυτές πράξεις (καταχώρηση στο μητρώο και δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ.) ολοκληρώνεται η διαδικασία συστάσεως της ανώνυμης εταιρείας, ωστόσο, η απόκτηση της νομικής προσωπικότητας της εταιρείας γίνεται με την καταχώρηση στο

οικείο μητρώο ανωνύμων εταιρειών της αποφάσεως του νομάρχη με την οποία παρέχεται η άδεια συστάσεως και η έγκριση του καταστατικού

Έγκριση καταστατικού και χορήγηση άδειας συστάσεως Α.Ε.

Ο Υπουργός Εμπορίου εγκρίνει με απόφασή του το καταστατικό της ιδρυθείσας ανώνυμης εταιρείας και χορηγεί άδεια λειτουργίας αυτής. Με την εφαρμογή της αποκεντρώσεως, το δικαίωμα αυτό έχει παραχωρηθεί στους νομάρχες του κράτους.

Μετά την καταχώρηση στο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να πάρουν με αίτησή τους σχετική βεβαίωση από την νομαρχία και να αρχίσουν τις συναλλαγές της εταιρείας. Έτσι μπορούν με αυτή την βεβαίωση και χωρίς να αναμένουν την δημοσίευση της απόφασης συστάσεως της Α.Ε. στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, να προσέλθουν στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. για να θεωρήσουν τα βιβλία και τα στοιχεία που προβλέπονται από τον Κ.Β.Σ. Στην πράξη αντί για ιδιαίτερη βεβαίωση της νομαρχίας, χρησιμοποιείται η εγκριτική απόφαση αυτής για την σύσταση της εταιρείας και το αντίγραφο της ανακοινώσεως της νομαρχίας προς το Εθνικό Τυπογραφείο για την δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ. της αποφάσεως συστάσεως της Α.Ε., το οποίο οπωσδήποτε κοινοποιείται στους ιδρυτές της εταιρείας.

Τα δικαιολογητικά που θα πρέπει να προσκομίζονται στη Δ.Ο.Υ για την έναρξη άσκησης δραστηριότητας της Α.Ε. και της πρώτης θεώρησης βιβλίων και στοιχείων

1. Έγκριση από τη Νομαρχία.
2. Ανακοίνωση της Νομαρχίας.
3. Καταστατικό.
4. Τίτλος κυριότητας ή μισθωτήριο επαγγελματικής εγκατάστασης (ή ιδιωτικό συμφωνητικό χρήσης ή μίσθωσης) ή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 για δωρεάν παραχώρηση χώρου.

5. Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86, στην οποία ο εκπρόσωπος της Α.Ε. δηλώνει ότι θα προσκομίσει σε 2 ΦΕΚ τη σύσταση της εταιρίας μετά τη δημοσίευση
6. Αντίγραφο από τη δήλωση καταβολής του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίων 1%.
7. Έναρξη δραστηριότητας (συμπληρωμένο το έντυπο Μ3 για την έναρξη, καθώς και το έντυπο Μ7 για τα μέλη του Δ.Σ.)
8. Εξουσιοδότηση για τρίτο πρόσωπο που θα εκπροσωπεί στην έναρξη την Α.Ε.
9. Ασφαλιστικές ενημερότητες των μελών του Δ.Σ., όσων από αυτούς έχουν συμμετοχή στην Α.Ε. πάνω από 3%.
10. Φωτοτυπία της ταυτότητας του νόμιμου εκπροσώπου.
11. Φωτοτυπίες από τα εκκαθαριστικά των ατομικών δηλώσεων των μελών του Δ.Σ.
12. Αν μέλος του Δ.Σ., ασχέτως ποσοστού, δεν έχει Α.Φ.Μ., θα πρέπει να πάρει Α.Φ.Μ. από τη Δ.Ο.Υ. που ανήκει.
13. Βεβαίωση εγγραφής στο επιμελητήριο.
14. Αντίγραφο απόφασης Γ.Σ. για σύνθεση του Δ.Σ. της Α.Ε. εφόσον έχει συγκροτηθεί.
15. Εξουσιοδότηση του εκπροσώπου, με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής, όταν οι δηλώσεις υποβάλλονται από τρίτο πρόσωπο.

Έξοδα συστάσεως Α.Ε.

- α) Στο συμβολαιογράφο. Για ένα απλό συμβόλαιο συστάσεως ανώνυμης εταιρείας με το κατώτατο υποχρεωτικό όριο μετοχικού κεφαλαίου των 60.000 ευρώ θα πληρώσουμε για δικαιώματα συμβολαιογράφου, για

δικαιώματα Ταμείου Νομικών και για μεγαρόσημο.

- β)** Στο Εθνικό Τυπογραφείο. Για τη δημοσίευση της ανακοινώσεως με τα στοιχεία της συσταθείσας ανώνυμης εταιρείας απαιτείται παράβολο Δ.Ο.Υ., πλέον χαρτοσήμου 3,60% και εισφοράς 7%. Με το ίδιο παράβολο καταβάλλεται, επίσης, εισφορά υπέρ του Τ.Α.Π.Ε.Τ. 5%.
- γ)** Αμοιβή δικηγόρου. Η αμοιβή του δικηγόρου, που συμπράττει σύνταξη του συμβολαίου ανέρχεται σε ποσοστό 15% για τα πρώτα 45000 ευρώ σε ποσοστό 0,5% για το πέραν του ορίου αυτού ποσό του κεφαλαίου μέχρι 1500000 €.
- δ)** Φόρος Συγκεντρώσεως Κεφαλαίου: 1% επί του ποσού του μετοχικού κεφαλαίου, το οποίο καταβάλλεται στη Δ.Ο.Υ. της έδρας της εταιρείας με δήλωση, το έντυπο της οποίας χορηγεί η Δ.Ο.Υ.
- ε)** Ανταποδοτικό τέλος υπέρ Επιτροπής Ανταγωνισμού ποσοστού ένα τοις χιλίοις 1 %ο στο ύψος του κεφαλαίου.

Ακυρότητα ανώνυμης εταιρείας

Η ανώνυμη εταιρεία κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση όταν:

- A)** Δεν τηρήθηκαν οι διατάξεις σχετικά με: την εταιρική επωνυμία, το σκοπό της εταιρείας, το ποσό και τον τρόπο καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου, τον τρόπο έγκρισης του καταστατικού και το κατώτατο όριο του μετοχικού κεφαλαίου.
- B)** ο σκοπός της εταιρείας είναι παράνομος ή αντίκειται στη δημόσια τάξη
- Γ)** ο αριθμός των ιδρυτών είναι κατώτερος από δύο
- Δ)** όλοι οι ιδρυτές, όταν υπογράφηκε η εταιρική σύμβαση, δεν είχαν την ικανότητα για δικαιοπραξία.

Λογιστικά βιβλία

Οι ημεδαπές και αλλοδαπές ανώνυμες εταιρείες υποχρεώνεται να τηρούν βιβλία τρίτης κατηγορίας ανεξάρτητα από το ύψος των ακαθαρίστων εσόδων τους. Οι ανώνυμες εταιρείες υποχρεούνται να τηρούν και τους λογαριασμούς της ομάδας 9. Τα βιβλία που τηρεί μια ανώνυμη εταιρεία ανεξάρτητα από το αντικείμενο εργασιών της, το μέγεθός της και το λογιστικό σύστημα που εφαρμόζει είναι τα ίδια με αυτά που τηρεί η Ε.Π.Ε. με την διαφορά ότι η Α.Ε. αντί για βιβλίο εταίρων τηρεί βιβλίο μετόχων και αντί για το βιβλίο πρακτικών διαχείρισης τηρεί βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων Διοικητικού Συμβουλίου. Τηρεί επίσης βιβλίο μετοχών.

1.4. Κεφάλαιο Α.Ε.

Η Α.Ε. έχει ένα ορισμένο ύψος μετοχικού κεφαλαίου. Το κατώτατο όριο μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε. είναι 60.000 €. Για ορισμένες κατηγορίες Α.Ε. το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου που απαιτεί ο νόμος ορίζεται μεγαλύτερο π.χ. οι προερχόμενες από συγχώνευση ή μετατροπή ανώνυμες εταιρείες πρέπει να έχουν ελάχιστο ύψος μετοχικού κεφαλαίου 30.000€. Το κεφάλαιο της ανώνυμης εταιρείας διαιρείται σε μετοχές που μπορεί να είναι ανώνυμες ή ονομαστικές και ενσωματώνονται σε τίτλους μιας ή περισσότερων μετοχών.

1.4.1. Καταβολή του εταιρικού κεφαλαίου

Η καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου είναι υποχρεωτική και η πιστοποίησή της γίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο υποχρεούται να συνέλθει για το σκοπό αυτό σε ειδική συνεδρίαση μέσα στο πρώτο δίμηνο από τη σύσταση της εταιρείας. Αντίγραφο πρακτικού της παραπάνω συνεδρίασης ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου υποχρεούται μέσα στην ίδια προθεσμία να υποβάλει στο Υπουργείο Εμπορίου.

Στην ανώνυμη εταιρεία μπορεί να γίνει και μερική καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου. Μερική καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου είναι η καταβολή κατά την σύσταση της εταιρείας μέρους της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής και ανάληψη από τους μετόχους της υποχρέωσης να καταβάλουν το υπόλοιπο της αξίας της σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού. Σε περίπτωση μερικής καταβολής του μετοχικού κεφαλαίου ισχύουν υποχρεωτικά τα εξής:

Το σύνολο της πρώτης δόσης δεν μπορεί να είναι λιγότερο από το ελάχιστο καταβεβλημένο κεφάλαιο, που ο νόμος απαιτεί για τη σύσταση του συγκεκριμένου είδους ανώνυμης εταιρείας. Το τμήμα της αξίας κάθε μετοχής το οποίο έχει καταβληθεί δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το ένα τέταρτο της ονομαστικής αξίας και των 0,10 ευρώ. Αν προβλέπεται έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο, η διαφορά καταβάλλεται ολόκληρη εφάπαξ μαζί με την καταβολή της πρώτης δόσης. Ο χρόνος αποπληρωμής των μετοχών δεν μπορεί να ξεπερνάει τα δέκα χρόνια. Οι μετοχές μέχρι την αποπληρωμή τους πρέπει να είναι ονομαστικές. Σε όλα τα έντυπα, διαφημίσεις, δημοσιεύματα ή άλλα έγγραφα της εταιρείας στα οποία αναφέρεται το ονομαστικό κεφάλαιο πρέπει δίπλα να αναφέρεται και το καταβεβλημένο κεφάλαιο

1.4.2. Εισφορές σε είδος

Το κεφάλαιο της Α.Ε. διαμορφώνεται από τις εισφορές των μετοχών. Για να σχηματιστεί το κεφάλαιο δεν αρκούν οποιεσδήποτε, αλλά απαιτούνται εισφορές σε χρήμα ή σε είδος δεκτικό χρηματικής αποτίμησης ή, με άλλα λόγια, δεκτικό εμφάνισης στον ισολογισμό.

Τα στοιχεία του ενεργητικού δεν μπορεί να περιλαμβάνουν απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών.

Εισφορές που αφορούν σε αντικείμενα μη αποτιμητά σε χρήμα είναι δεκτές και στην Α.Ε., όπως και σε κάθε εταιρία, αλλά όχι για τον σχηματισμό του μετοχικού

κεφαλαίου. Πρόκειται για τις πρόσθετες εισφορές και αυτό για κατοχύρωση των συμφερόντων των εταιρικών δανειστών.

Οι ιδρυτές της εταιρείας έχουν ελευθερία στην επιλογή των εισφορών έτσι μπορούν να επιλέξουν εισφορές είτε σε χρήμα είτε σε είδος είτε και τις δύο παράλληλα και μάλιστα σε οποιαδήποτε αναλογία. Αν όμως οι μετοχές είναι να πληρωθούν σε είδος δεν υπάρχει επιλογή καθώς είναι από τον νόμο αναγκασμένοι να δεχτούν μόνο εισφορές σε χρήμα αφού μερική καταβολή του κεφαλαίου δεν επιτρέπεται σε περίπτωση εισφοράς σε είδος. Αν υπάρχουν εισφορές σε είδος πρέπει να αναφέρεται η αξία τους. Αν το καταστατικό δεν ορίζει την κατηγορία των εισφορών αυτές είναι σε χρήμα.

1.4.3. Αύξηση κεφαλαίου

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των Α.Ε. γίνεται:

- α)** είτε με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου.
- β)** είτε με απόφαση της γενικής συνέλευσης (τακτικής ή έκτακτης).

Για να γίνει λοιπόν η αύξηση του Μ.Κ. συντάσσεται το πρακτικό του διοικητικού συμβουλίου ή το πρακτικό της γενικής συνέλευσης και μέσα σε 15 ημέρες από τη σύνταξή του προσκομίζεται εις διπλούν (μαζί με την έντυπη δήλωση απόδοσης του φόρου) στη Δ.Ο.Υ. για την καταβολή του φόρου συγκέντρωσης κεφαλαίων που είναι 1% πάνω στο ποσό της αύξησης που γίνεται. Στη συνέχεια, το ένα αντίγραφο του πρακτικού του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης με το οποίο αποφασίζεται η αύξηση του κεφαλαίου, πάνω στο οποίο βεβαιώνεται και από τη Δ.Ο.Υ. ότι καταβλήθηκε ο φόρος 1%, προσκομίζεται στη διεύθυνση το Υπουργείου Εμπορίου για δημοσίευση. Τα έξοδα δημοσίευσης βαρύνουν τη εταιρία. Τα πρακτικά του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης που αφορούν την αύξηση του κεφαλαίου της Α.Ε. γίνονται χωρίς συμβολαιογράφο.

Αν το ποσό που αποφασίστηκε να καταβάλλουν οι μέτοχοι δεν καλυφθεί πλήρως μέσα στη προθεσμία που τάσσεται από το νόμο, αλλά μερικώς, τότε για το τμήμα το ποσού που δεν καλύφτηκε θα επιστραφεί ο φόρος 1% στην εταιρία.

1.4.4. Λόγοι αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να γίνει για πολλούς λόγους, όπως::

α) όταν δεν έχει επάρκεια κεφαλαίων. Στην περίπτωση αυτή η εταιρεία θα αναζητήσει τα αναγκαία κεφάλαια είτε στο δανεισμό είτε στην αύξηση του ίδιου κεφαλαίου της. Καλούνται, δηλαδή, οι μέτοχοι να εισφέρουν νέα ποσά σε μετρητά και αν αυτοί δεν ανταποκριθούν στην πρόσκληση, οι νέες μετοχές, που αντιστοιχούν στην αύξηση του κεφαλαίου, προσφέρονται σε τρίτους.

β) Όταν γίνεται συνεργασία της Α.Ε. με νέα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, τα οποία συνεισφέρουν σε χρήμα ή σε είδος και έτσι επέρχεται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου δηλαδή, νέοι μέτοχοι εισφέρουν μετρητά ή άλλα είδη χρήσιμα στη λειτουργία της εταιρείας. Επίσης, στην περίπτωση αυτή ανήκει η απορρόφηση της περιουσίας άλλης επιχειρήσεως οπότε τις νέες μετοχές, που αντιστοιχούν στην αύξηση του κεφαλαίου, θα πάρουν οι ιδιοκτήτες της περιουσίας που εισφέρθηκε, δηλαδή οι μέτοχοι της επιχειρήσεως που απορροφήθηκε.

γ) Όταν η ανώνυμη εταιρεία έχει μεγάλα έκτακτα αποθεματικά. Τα αποθεματικά έχουν ορισμένο σκοπό. Το τακτικό αποθεματικό προορίζεται αποκλειστικά για να καλύψει τυχόν ζημίες της εταιρείας. Επίσης, διάφορα άλλα αποθεματικά σχηματίζονται για να καλύψουν ειδικές ανάγκες της εταιρείας. Όλα αυτά τα αποθεματικά δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν για άλλο σκοπό εκτός από εκείνο για τον οποίο σχηματίστηκαν. Υπάρχουν, όμως, και αποθεματικά, τα οποία σχηματίστηκαν απλώς, επειδή δε διανεμήθηκε στους μετόχους το σύνολο ή μέρος

των πραγματοποιηθέντων κερδών μιας ή περισσότερων χρήσεων.

δ) Όταν κεφαλαιοποιούνται χρέη της εταιρείας. Πολλές φορές, μία ανώνυμη εταιρεία μπορεί να υπερβεί την ορθή σχέση μεταξύ ιδίων και ξένων κεφαλαίων, δηλαδή, καταλήγει να είναι υποχρεωμένη ή και απλώς βρίσκεται σε ταμειακή δυσχέρεια και αδυναμία εξοφλήσεως των χρεών της. Σε όλες αυτές οι περιπτώσεις, είναι δυνατόν να επιδιωχθεί η εξυγίανση της εταιρείας και η βελτίωση της ρευστότητάς της με τη μετατροπή των χρεών της σε μετοχικό κεφάλαιο.

Αυτό γίνεται κατόπιν συνεννοήσεως και σύμφωνης γνώμης των δανειστών οι οποίοι δέχονται, όπως σε εξόφληση των απαιτήσεων της, λάβουν ίσης αξίας μετοχές της εταιρείας, που αντιστοιχούν σε ισόποση αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.

1.4.5. Μείωση του κεφαλαίου της Α.Ε.

Ανάλογα με τον επιδιωκόμενο σκοπό, η μείωση κεφαλαίου διακρίνεται σε πραγματική ή ονομαστική. Πραγματική μείωση κεφαλαίου

Πραγματική μείωση κεφαλαίου

Αποφασίζεται στις σπάνιες περιπτώσεις, που η Α.Ε. δεν χρειάζεται ένα μέρος από την εταιρική της περιουσία και γι' αυτό το επιστρέφει στους μετόχους μετά από ισόποση μείωση του μετοχικού κεφαλαίου.

Ονομαστική μείωση του κεφαλαίου

Ονομαστική είναι η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου ως λογιστικού μεγέθους χωρίς αντίστοιχη μείωση της εταιρικής περιουσίας.

Η ονομαστική μείωση κεφαλαίου εταιρείας, η οποία έχει υποστεί μεγάλες ζημιές, μπορεί προς το σκοπό της εξυγιάσεώς της να συνδυάζεται με πραγματική αύξηση κεφαλαίου. Έτσι, με τη μείωση προσαρμόζεται καταρχήν το μετοχικό κεφάλαιο στην εταιρική περιουσία, ενώ με την αύξηση, που επακολουθεί επιτυγχάνεται η εισροή νέων περιουσιακών στοιχείων στην εταιρεία, τα οποία χρειάζονται για την εξυγίανση

της.

Λόγοι μείωσης

Η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει για δύο λόγους:

- α.** Γιατί μέρος αυτής δεν είναι απαραίτητο στην Α.Ε. και μπορεί ν' αποδοθεί στους μετόχους.
- β.** Γιατί συνεπεία ζημιών μειώθηκε ανεπανόρθωτα η περιουσία της εταιρίας και ο ισολογισμός πρόκειται να εμφανίζει για κάποιο μακρύ χρονικό διάστημα έλλειμμα, ώστε να μην υπάρχει ελπίδα για διανομή μερίσματος σε σύντομο χρονικό διάστημα, οπότε επιβάλλεται αναπροσαρμογή των κεφαλαίων στην πραγματική κατάσταση της εταιρίας.

Πάντως, η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου δεν επιτρέπεται κάτω από το ελάχιστο, που ορίζεται από το νόμο. Η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου είναι συνήθως προαιρετική.

Υποχρεωτική είναι μόνο στην περίπτωση της μη αποπληρωμής μετοχών, που αναλήφθηκαν κατά την κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου. Αν το κεφάλαιο της εταιρίας γίνει κατώτερο από το 1/2 του ελάχιστου, που ορίζεται από το νόμο, το Δ.Σ. υποχρεούται να συγκαλέσει τη Γ.Σ. μέσα σε 6 μήνες από τη λήξη της χρήσης, η οποία θ' αποφασίσει αν η εταιρία λυθεί ή αν ληφθεί κάποιο άλλο μέτρο.

Επίσης, αν το σύνολο του ενεργητικού, που εμφανίζεται στους ετήσιους λογαριασμούς μειωθεί κάτω από το 1/10 του κεφαλαίου ανακαλείται η άδεια σύστασης της εταιρίας

Τρόποι μείωσης

Η μείωση του κεφαλαίου μπορεί να γίνει με δύο τρόπους:

- α.** με μείωση της ονομαστικής αξίας των μετοχών, που υπάρχουν,
- β.** με ακύρωση ορισμένων από αυτές.

Ο πρώτος τρόπος δεν είναι πάντοτε εφικτός και πραγματοποιήσιμος, γιατί η ονομαστική αξία των μετοχών δεν επιτρέπεται να κατέλθει κάτω των 0,30€. Ο δεύτερος τρόπος περιέχει άνιση μεταχείριση ορισμένων μετόχων, γιατί τους στερεί από τις μετοχές τους και αυτό δεν επιτρέπεται, εκτός αν προβλέπει σχετικά το καταστατικό.

Στην περίπτωση αυτή προς τήρηση της αρχής της ίσης μεταχείρισης των μετόχων, ο καθορισμός των μετοχών, που θ' ακυρωθούν πρέπει να γίνει κατά τρόπο αμερόληπτο και αντικειμενικό, ενδεχόμενα και με κλήρωση.

Διαδικασία μείωσης κεφαλαίου

Η σύγκληση της γενικής συνελεύσεως των μετόχων, που θα αποφασίσει για τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου ακολουθεί τη διαδικασία που ισχύει γενικώς.

Η πρόσκληση για τη σύγκληση της γενικής συνελεύσεως και η απόφαση αυτής για τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου πρέπει να ορίζει το σκοπό της μείωσης καθώς και τον τρόπο πραγματοποιήσεώς της. Η απόφαση αυτή πρέπει να συνοδεύεται από έκθεση Ορκωτού Ελεγκτή, στην οποία να βεβαιώνεται η ικανότητα της εταιρείας να ικανοποιήσει τους δανειστές της. Η εποπτεύουσα αρχή έχει το δικαίωμα να μη εγκρίνει την απόφαση της γενικής συνελεύσεως για μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, αν θεωρήσει ότι μετά απ' αυτήν δεν απομένουν ικανές εγγυήσεις για την ικανοποίηση των δανειστών. Η μείωση του κεφαλαίου συνιστά τροποποίηση του καταστατικού και συνεπώς πρέπει να εγκριθεί από τον νομάρχη της έδρας της εταιρείας, η απόφαση αυτή μαζί με τα τροποποιούμενα άρθρα του καταστατικού να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Το μετοχικό κεφάλαιο δεν μπορεί να μειωθεί πέρα από το κατώτατο όριο που ορίζεται από τον νόμο, εκτός αν η απόφαση για τη μείωση προβλέπει την ταυτόχρονη αύξηση του κεφαλαίου τουλάχιστον μέχρι το πιο πάνω κατώτατο. Δεν γίνεται καμία

καταβολή στους μετόχους από το αποδεσμευμένο με τη μείωση ενεργητικό της εταιρείας, με ποινή ακυρότητας αυτής της καταβολής, εκτός εάν ικανοποιηθούν οι δανειστές της εταιρείας, των οποίων οι απαιτήσεις γεννήθηκαν πριν από τη δημοσιότητα της αποφάσεως για μείωση ή εάν το δικαστήριο αποφανθεί ότι οι απαιτήσεις αυτές είναι αβάσιμες.

Εάν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών, κάθε απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως, που αφορά τη μείωση του κεφαλαίου, τελεί υπό την έγκριση της κατηγορίας ή των κατηγοριών μετόχων, τα δικαιώματα των οποίων θίγονται από την απόφαση αυτή.

Η έγκριση παρέχεται με απόφαση των μετόχων της θιγόμενης κατηγορίας, που λαμβάνεται σε ιδιαίτερη συνέλευση με τα ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας

Για τη σύγκληση αυτής της συνελεύσεως, τη συμμετοχή σ' αυτήν, την παροχή πληροφοριών, την αναβολή λήψεως αποφάσεων, τη ψηφοφορία, καθώς και την ακύρωση των αποφάσεών της, εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

1.4.6. Απόσβεση Μετοχικού Κεφαλαίου

Απόσβεση μετοχικού κεφαλαίου καλείται η απόδοση στους μετόχους μέρους ή ολόκληρης της ονομαστικής αξίας των μετοχών, που γίνεται με διάθεση καθαρών κερδών ή με ανάλωση του ειδικά για το σκοπό αυτό σχηματισθέντος αποθεματικού.

Η απόσβεση γίνεται με την καταβολή στους μετόχους της εταιρείας του συνόλου ή μέρους της ονομαστικής αξίας του συνόλου ή μέρους της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους. Οι μέτοχοι των οποίων οι μετοχές έχουν αποσβεσθεί διατηρούν τα δικαιώματά τους πλην εκείνων της επιστροφής της εισφοράς τους και της λήψεως του πρώτου μερίσματος. Άρα εξακολουθούν να είναι μέτοχοι της εταιρείας με περιορισμένα δικαιώματα. Για το λόγο αυτό επικράτησε να επιστρέφουν τις μετοχές

που αποσβέστηκαν, οι οποίες ακυρώνονται και να παίρνουν ισάριθμες μετοχές επικαρπίας,

Τρόποι αποσβέσεως κεφαλαίου.

1) Επιστροφή στους μετόχους ολόκληρης της ονομαστικής αξίας των μετοχών.

Μπορεί να γίνει με δύο τρόπους:

α) Για ορισμένο αριθμό μετοχών κάθε χρόνο, που ορίζονται με κλήρωση. Για το σκοπό αυτό διατίθεται ανάλογο μέρος από τα καθαρά κέρδη της εταιρείας. Τα κέρδη που χρησιμοποιούνται μπορεί να είναι της ίδιας χρήσεως ή προηγούμενων χρήσεων, που δεν έχουν διανεμηθεί και μεταφέρονται από χρήση σε χρήση στον ισολογισμό. Στους κατόχους των μετοχών, που κληρώθηκαν για απόσβεση, όταν παραδίδουν τους τίτλους τους στην εταιρεία, επιστρέφεται η ονομαστική αξία αυτών σε μετρητά και παράλληλα τους δίδεται ίσος αριθμός μετοχών επικαρπίας.

β) Με σχηματισμό ειδικού αποθεματικού που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί για την απόσβεση ολόκληρου του μετοχικού κεφαλαίου εφάπαξ. Αυτό φυσικά θα γίνει όταν το αποθεματικό φτάσει το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου.

2) Επιστροφή σε όλους τους μετόχους, κάθε φορά, ενός μέρους της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους, ανάλογα με τα διαθέσιμα κέρδη. Ο τρόπος αυτός αποφεύγεται στην πράξη, γιατί είναι δύσχρηστος, παρόλο που είναι δικαιότερος από τον προηγούμενο, γιατί δεν δημιουργεί αδικίες (δηλαδή, δύο κατηγορίες μετόχους).

3) Απόσβεση κεφαλαίου με εξαγορά μετοχών. Κατά τον τρόπο αυτό η εταιρεία αγοράζει μετοχές της είτε στο χρηματιστήριο είτε αλλιώς. Η εξαγορά πρέπει να προβλέπεται ρητά από το καταστατικό της εταιρείας. Ο τρόπος αυτός είναι προσφιλής στις εταιρείες, γιατί αφενός οι εξαγοραζόμενες μετοχές δεν αντικαθιστούνται από μετοχές επικαρπίας και αφετέρου γιατί όχι σπάνια η εξαγορά

γίνεται σε τιμή κατώτερη από την ονομαστική και έτσι η εταιρεία πραγματοποιεί κέρδος.

1.5. Μετοχές

Το κεφάλαιο της Α.Ε. διαιρείται υποχρεωτικά σε ίσα τμήματα που καλούνται μετοχές. Κάθε μετοχή παριστά το ελάχιστο ποσό εισφοράς που απαιτείται για να γίνει κάποιος μέλος της Α.Ε. Ο αριθμός των μετοχών και η ονομαστική τους αξία πρέπει να ορίζεται στο καταστατικό. Όσον αφορά την ονομαστική αξία της μετοχής οι συντάκτες του καταστατικού είναι ελεύθεροι για τον προσδιορισμό της, πρέπει όμως να κινηθούν μέσα στα ανώτατα και κατώτατα όρια που ορίζει ο νόμος.

Ο νόμος ορίζει ότι η ανώτατη αξία της μετοχής δεν μπορεί να είναι ανώτερη των 88€ ούτε κατώτερη από 0,30€.

1.5.1. Κατηγορίες μετοχών

Ανώνυμες μετοχές και ονομαστικές. Οι περισσότερες ανώνυμες εταιρείες έχουν τις μετοχές τους ανώνυμες στον κομιστή, δηλαδή, χωρίς να αναγράφεται το όνομα του δικαιούχου πάνω σ' αυτές. Η μεταβίβαση της ανώνυμης μετοχής γινόταν με απλή παράδοση του τίτλου και σχετική συμφωνία των μερών, χωρίς έγγραφο συμφωνητικό.

Η μεταβίβαση των μη εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αθηνών μετοχών γίνεται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο ή ιδιωτικό θεωρούμενο από τη Δ.Ο.Υ. Ορισμένες ανώνυμες εταιρείες έχουν τις μετοχές τους ονομαστικές. Κύριος της ονομαστικής μετοχής έναντι της ανώνυμης εταιρείας αλλά και κάθε τρίτου θεωρείται ο αναγραφόμενος ως μέτοχος στο βιβλίο μετόχων. Η μεταβίβαση των μετοχών γίνεται με εγγραφή στο παραπάνω βιβλίο και έκδοση νέου τίτλου στο όνομα του νέου μετόχου ή σημείωση στον παλιό τίτλο του ονόματος και λοιπών στοιχείων τόσο του

παλιού, όσο και του νέου μετόχου.

Μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες

Η εταιρεία που έχει τις μετοχές της ονομαστικές, μπορεί να τις μετατρέψει με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της ή της γενικής συνελεύσεως σε ανώνυμες. Δεν επιβάλλεται πρόστιμο στις περιπτώσεις που οι μετοχές Α.Ε. παραμένουν για ορισμένο χρονικό διάστημα υποχρεωτικά ονομαστικές με διάταξη νόμου και μετατρέπονται σε ανώνυμες μετά την παρέλευση του χρόνου αυτού. Όλες οι ημεδαπές Α.Ε., που τα κεφάλαιά τους με τα πάσης φύσεως αποθεματικά είναι επενδυμένα σε ακίνητα κατά ποσοστό 60% και άνω, οφείλουν να έχουν τις μετοχές τους ονομαστικές.

Κοινές και προνομιούχες μετοχές

Κοινές καλούνται οι μετοχές για τις οποίες δεν ορίζεται κανένα προνόμιο και προνομιούχες εκείνες που έχουν κάποιο προνόμιο. Το προνόμιο μπορεί να αφορά:

- α)** Στην απόληψη, πριν από τις κοινές μετοχές, του πρώτου μερίσματος, ποσοστού 6% επί του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.
- β)** Στην προνομιακή απόδοση του μετοχικού κεφαλαίου, που κατέβαλαν οι κάτοχοι προνομιούχων μετοχών, από το προϊόν της εκκαθαρίσεως.
- γ)** Στην προνομιακή καταβολή μερισμάτων υπέρ των προνομιούχων μετοχών και για τις προηγούμενες εταιρικές χρήσεις, κατά τις οποίες δεν έγινε διανομή μερίσματος
- δ)** Στο δικαίωμα απολήψεως ορισμένου τόκου, αν δεν υπάρχουν καθόλου ή δεν υπάρχουν επαρκή κέρδη. Στην περίπτωση αυτή οι προνομιούχες μετοχές είναι χωρίς δικαίωμα ψήφου.

Όλες οι προνομιούχες μετοχές πρέπει να αναγράφουν την ένδειξη «προνομιούχος μετοχή μετά ψήφου» ή «προνομιούχος μετοχή άνευ ψήφου»,

ανάλογα με το είδος αυτών.

Μετοχές επικαρπίας

Κατά την απόσβεση του μετοχικού της εταιρείας παραλαμβάνονται οι μετοχές (που εξοφλείται η ονομαστική τους αξία) από τους μετόχους και αντικαθιστούνται με άλλους τίτλους καλούνται μετοχές επικαρπίας. Αυτό είναι απαραίτητο, γιατί οι μέτοχοι των οποίων οι μετοχές έχουν αποσβεσθεί διατηρούν τα δικαιώματά τους με εξαίρεση το δικαίωμα της επιστροφής της εισφοράς τους και το δικαίωμα συμμετοχής στην διανομή του πρώτου μερίσματος, που εισπράττεται μόνο από τις μετοχές που δεν έχουν αποσβεσθεί. Είναι φανερό, λοιπόν, ότι με την από μετοχικού κεφαλαίου (όταν αυτή είναι τμηματική) δημιουργούνται δύο κατηγορίες μετόχων: Εκείνων που δεν έχουν αποσβεσθεί οι μετοχές και διατηρούν πλήρη τα δικαιώματά τους και των λοιπών που έχουν αποσβεσθεί οι μετοχές και τα δικαιώματά τους είναι περιορισμένα. Οι μετοχές των οποίων η αξία έχει αποσβεσθεί επιστρέφονται στην εταιρεία η οποία και προβαίνει στην ακύρωσή τους, ενώ ταυτόχρονα χορηγεί στους μετόχους αντίστοιχες μετοχές επικαρπίας. Όταν η απόσβεση του μετοχικού κεφαλαίου γίνεται εφάπαξ δεν είναι απαραίτητη η έκδοση μετοχών επικαρπίας αλλά αρκεί η κατάλληλη σφράγιση των παλαιών μετοχών.

1.5.2. Μεταβίβαση μετοχών

Οι μετοχές των Α.Ε. είναι ονομαστικές ή ανώνυμες και μεταβιβάζονται ως εξής:

A) Η μεταβίβαση των ονομαστικών μετοχών γίνεται με εγγραφή σε ειδικό βιβλίο της εταιρείας, στο οποίο χρονολογείται και υπογράφεται από το μεταβιβάζοντα μέτοχο και αυτόν, που αποκτά τις μετοχές ή από τους πληρεξουσίους τους. Ύστερα από κάθε μεταβίβαση εκδίδεται νέα μετοχή ή σημειώνεται από την εταιρία στην υπάρχουσα μετοχή η μεταβίβαση και τα ονοματεπώνυμα με τις διευθύνσεις, το επάγγελμα και την εθνικότητα αυτού που μεταβίβασε και αυτού που απέκτησε τη

μετοχή. Τα στοιχεία αυτά καταχωρούνται και σε ειδικό βιβλίο της εταιρίας. Για την εταιρία θεωρείται μέτοχος αυτός που είναι γραμμένος ειδικό βιβλίο της εταιρίας. Ανάμεσα στα μέρη, η μεταβίβαση είναι ανεξάρτητη από την καταχώριση στο βιβλίο και γίνεται μόνο όπως η μεταβίβαση των κινητών.

Η εγγραφή στο ειδικό βιβλίο της Α.Ε. σχετικά με τη μεταβίβαση ονομαστικών μετοχών, αν δεν πληρεί τα στοιχεία που απαιτούνται από το νόμο, στα οποία περιλαμβάνεται και η υπογραφή του μετόχου που μεταβιβάζει, επάγεται ακυρότητα της εγγραφής και ανυπαρξία της μεταβίβασης απέναντι στην εταιρία, όχι, όμως, έλλειψη μεταβίβασης ανάμεσα στα μέρη ως προς τα οποία, η μεταβίβαση επέρχεται. Σε αυτόν που έγινε η μεταβίβαση δεν μπορεί ν' ασκήσει τα δικαιώματα που απορρέουν από τη μετοχή απέναντι στην εταιρία. Έγκυρα, όμως, μεταβιβάζει παραπέρα τις μετοχές προς τρίτο, ο οποίος με τη νομότυπη εγγραφή στο ειδικό βιβλίο της Α.Ε. καθίσταται δικαιούχος απέναντι σ' αυτή και η μεταγενέστερη αυτή εγγραφή δεν επηρεάζεται από την ακυρότητα που προηγήθηκε.

Β) Η μεταβίβαση των ανώνυμων μετοχών γίνεται όπως και κάθε κινητού πράγματος, δηλαδή με παράδοση της νομής της μετοχής από τον κύριο προς αυτόν που αποκτά και με συμφωνία μεταξύ τους για την μεταβίβαση της κυριότητας.

1.5.3. Ιδρυτικοί τίτλοι

Οι κάτοχοι των ιδρυτικών τίτλων Α.Ε. δεν είναι μέτοχοι, δικαιούνται να παρίστανται στις γενικές συνελεύσεις καινά συζητούν χωρίς όμως να έχουν δικαίωμα ψήφου. Οι Ιδρυτικοί τίτλοι είναι κοινοί και εξαιρετικοί.

Κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι

Κατά την ίδρυση της εταιρίας μπορεί να συμφωνηθεί, εφόσον προβλεφτεί ρητά στο καταστατικό, ότι όλοι ή μερικοί από τους ιδρυτές θα πάρουν ως ανταμοιβή για καθορισμένες ενέργειές τους σχετικά με τη σύσταση της εταιρίας, αριθμό ιδρυτικών

τίτλων που δεν μπορούν να υπερβούν το 1/10 του αριθμού των μετοχών που εκδίδονται.

Οι τίτλοι αυτοί δεν έχουν ονομαστική αξία και δεν δίνουν δικαίωμα συμμετοχής στη διοίκηση και στη διαχείριση της εταιρίας, όπως και στην περιουσία μετά την εκκαθάριση.

Οι τίτλοι αυτοί δίνουν στους δικαιούχους αποκλειστικά δικαίωμα απόληψης το πολύ το 1/4 του τμήματος των καθαρών κερδών, το οποίο θα απομένει μετά τις αφαιρέσεις της κράτησης για σχηματισμό τακτικού αποθεματικού και του απαιτούμενου ποσού για διανομή πρώτου μερίσματος στους μετόχους .

Η εταιρία δικαιούται, 10 χρόνια μετά την έκδοση κοινών ιδρυτικών τίτλων, να τους εξαγοράσει και να τους ακυρώσει, στην τιμή που ορίζεται στο καταστατικό, η οποία συνολικά για όλους τους τίτλους, δεν μπορεί ν' αποτελέσει ποσό μεγαλύτερο από αυτό που αντιστοιχεί στην κεφαλαιοποίηση προς 15% του κατά την τελευταία 3ετία πληρωθέντος στους ιδρυτικούς τίτλους μέσω ετήσιου μερίσματος.

Εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι

Είναι αυτοί που εκδίδονται κατά την ίδρυση ή για όσο διαρκεί η λειτουργία της εταιρείας σε αντάλλαγμα εισφορών σε είδος, ιδίως εισφορών που δεν είναι εύκολο να υπολογιστούν σε χρήμα

Για τους τίτλους αυτούς δικαιούται η εταιρεία να καθορίσει τους όρους συμμετοχής τους στα κέρδη και εξαγοράς, όχι, όμως, για διάρκεια, μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη διάρκεια της χρησιμοποίησης του αντικειμένου, που εισφέρεται.

1.6. Όργανα της Α.Ε.

Η Α.Ε. ως νομικό πρόσωπο είναι φορέας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Όμως, για την άσκηση αυτών των δικαιωμάτων και την εκπλήρωση αυτών των υποχρεώσεων πρέπει να υπάρχουν κάποια όργανα.

Τα όργανα της Α.Ε. είναι τρία:

α. Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.),

β. Η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.),

γ. Οι ελεγκτές.

Η Γ.Σ. είναι το ανώτατο όργανο της Α.Ε., το όργανο με το οποίο σχηματίζεται η εταιρική βούληση, το Δ.Σ. είναι το όργανο διαχείρισης και εκπροσώπησης της Α.Ε., οι ελεγκτές είναι το όργανο το οποίο ελέγχει το Δ.Σ.

Καταρχήν, το καταστατικό πρέπει να προβλέπει σχετικά με τη συγκρότηση, τη λειτουργία και των αρμοδιοτήτων αυτών των τριών οργάνων.

1.6.1. Διοικητικό συμβούλιο

Η γενική συνέλευση των μετόχων εκλέγει το διοικητικό συμβούλιο, στο οποίο και αναθέτει την διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων, εκτός ορισμένων καθοριστικών αποφάσεων, που κατά το νόμο, ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της. Έτσι, στην πράξη, το διοικητικό συμβούλιο της ανώνυμης εταιρείας αποτελεί το ανώτατο όργανο διοικήσεως αυτής.

Κυριότερες αρμοδιότητες του: Εκπροσωπεί την εταιρεία δικαστικώς και εξωδίκως, διοικεί την εταιρεία διεκπεραιώνοντας όλες τις καθημερινές εργασίες της, μέσα στα πλαίσια που διαγράφουν το καταστατικό της εταιρείας και ενδεχομένως σχετικές αποφάσεις της γενικής συνέλευσης των μετόχων. Το διοικητικό συμβούλιο, ενεργεί συλλογικά αλλά του παρέχεται από τον νόμο το δικαίωμα να μεταβιβάζει μέρος ή το σύνολο των αρμοδιοτήτων του σε ένα ή περισσότερα μέλη του ή και σε τρίτα πρόσωπα.

Η θητεία των μελών του διοικητικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται να είναι ποτέ μεγαλύτερη από έξι έτη. Όταν λήξει η θητεία του Δ.Σ. και δεν έχει εκλεγεί νέο, παρατείνεται αυτή σιωπηρώς μέχρι της εκλογής νέου Δ.Σ. Αυτό γίνεται γιατί το

όργανο που εκλέγει το Δ.Σ. επιθυμεί να παραμείνει αυτό στην εταιρεία μέχρι εκλογής νέου, αφού αλλιώς θα έμενε η εταιρεία ακέφαλη προς βλάβη των συμφερόντων της.

Ο νόμος ορίζει ότι το Δ.Σ. οφείλει να συνέρχεται τουλάχιστον μία φορά κάθε ημερολογιακό μήνα, χωρίς όμως να απειλεί κυρώσεις σε περίπτωση μη τηρήσεως αυτού (χρόνος συγκλήσεως). Στην πράξη έχει επικρατήσει να καταχωρείται στο βιβλίο Πρακτικών Συνεδριάσεων του Δ.Σ. ένα, τυπικό έστω, πρακτικό κάθε μήνα το οποίο αποδεικνύει ότι έγινε μία συνεδρίαση.

Η σύγκληση και συνεδρίαση του Δ.Σ. γίνεται στην έδρα της εταιρείας (τόπος συγκλήσεως). Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται να ορίζεται στο καταστατικό και άλλος τόπος εκτός της έδρας της εταιρείας όπου θα μπορεί να συνεδριάζει το Δ.Σ. Αν ο οριζόμενος στο καταστατικό τόπος είναι στο εξωτερικό, τότε απαιτείται και ειδική άδεια του Υπουργού Εμπορίου.

Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως όταν παρίστανται στην συνεδρίαση τα μισά μέλη αυτού και ένας ακόμα, ποτέ όμως ο αριθμός των συμβούλων δεν μπορεί να είναι κάτω των τριών.

Εφόσον δεν ορίζει διαφορετικά ο νόμος ή το καταστατικό, οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται έγκυρα με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας δεν υπερισχύει η ψήφος του προέδρου.

Τα μέλη του Δ.Σ. ευθύνονται έναντι της εταιρείας για κάθε πταίσμα τους κατά την διοίκηση των εταιρικών υποθέσεων (ευθύνες). Ευθύνονται κυρίως αν ο ισολογισμός περιέχει παραλείψεις ή ψευδείς δηλώσεις, που αποκρύπτουν την πραγματική κατάσταση της εταιρείας.

Οι αμοιβές που δίδονται από την εταιρεία στα μέλη του Δ.Σ. για τις υπηρεσίες τους που παρέχονται με την ιδιότητα τους αυτή, θεωρούνται εισόδημα από κινητές αξίες και βαρύνουν την εταιρεία Υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου κατά το χρόνο

της καταβολής ή πιστώσεως των δικαιούχων με τον ίδιο συντελεστή που φορολογούνται τα κέρδη της Α.Ε. Ο παρακρατούμενος φόρος αποδίδεται στην αρμόδια Δ.ΟΥ. μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο του επόμενου από την παρακράτηση μήνα. Τα μέλη του Δ.Σ. δεν έχουν υποχρέωση εκδόσεως φορολογικού στοιχείου για τις αμοιβές που εισπράττουν. Η καταβάλλουσα Α.Ε. θα εκδώσει γι' αυτές απόδειξη δαπάνης. Από τις αμοιβές αυτές παρακρατείται χαρτόσημο 1,20% που αποδίδεται στο Δημόσιο εντός πέντε (5) ημερών από την ημέρα καταβολής ή πιστώσεως των αμοιβών.

Οι αμοιβές και ποσοστά εκτός μισθού, που προέρχονται από τα κέρδη της εταιρείας, αφού προηγουμένως αφαιρεθούν οι κρατήσεις για τακτικό αποθεματικό και πρώτο μέρος θεωρούνται για τα μέλη του Δ.Σ. που τις λαμβάνουν ως εισόδημα κινητών αξιών. Δεν υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου, γιατί έχουν φορολογηθεί στο όνομα της Α.Ε., με τα συνολικά κέρδη αυτής και με τον εκάστοτε ισχύοντα συντελεστή για τα κέρδη της Α.Ε.. Υπόκεινται, όμως, σε παρακράτηση χαρτοσήμου 1,20%, το οποίο αποδίδεται από την Α.Ε. εντός δύο μηνών από την ημέρα εγκρίσεως του ισολογισμού από τη Γενική Συνέλευση.

1.6.2. Γενική συνέλευση

Πρώτο και κυρίαρχο όργανο διοικήσεως είναι η γενική συνέλευση των μετόχων.

Κυριότερες αρμοδιότητες αυτής: Εκλέγει τα όργανα διοικήσεως και εποπτείας (δηλαδή, διοικητικό συμβούλιο και ελεγκτές) της εταιρείας. Εγκρίνει τον ετήσιο ισολογισμό και τα πεπραγμένα διοικήσεως, απαλλάσσει τα όργανα διοικήσεως και εποπτείας από κάθε ευθύνη σχετικά με την άσκηση των καθηκόντων τους. Παίρνει αποφάσεις για όλα τα βασικά θέματα, που αφορούν τη ζωή και τη λειτουργία της εταιρείας (αύξηση ή μείωση μετοχικού κεφαλαίου, αλλαγή σκοπού ή εθνικότητας, παράταση ζωής ή διάλυση κ.ο.κ.). Διορίζει εκκαθαριστές σε περίπτωση διαλύσεως

της εταιρείας.

Είδη Γενικής Συνέλευσης

Η Γ.Σ. διακρίνεται σε:

- α.** τακτική και έκτακτη,
- β.** συνήθη και εξαιρετική,
- γ.** καταστατική,
- δ.** καθολική

Τακτική

Είναι η γενική συνέλευση που συνέρχεται υποχρεωτικά μέσα σε 6 μήνες από τη λήξη της εταιρικής χρήσης και έχει ως αντικείμενο κυρίως την έγκριση ισολογισμού, τη διάθεση των ετήσιων κερδών ως τον διορισμό των ελεγκτών της επόμενης χρήσης. Καλείται μια φορά τον χρόνο υποχρεωτικά και μέσα σε έξι μήνες από το τέλος της οικονομικής χρήσεως, για να εγκρίνει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις (ισολογισμό, λογαριασμό αποτελεσμάτων, κατάσταση διάθεσης κερδών, προσάρτημα), να αποφασίσει για την απαλλαγή των μελών του Δ.Σ. και των ελεγκτών από κάθε ευθύνη.

Έκτακτη

Είναι η γενική συνέλευση η οποία δε συγκαλείται σε ορισμένα χρονικά διαστήματα, ούτε έχει ειδική αρμοδιότητα. Ο νόμος ορίζει ορισμένες περιπτώσεις, που επιβάλλεται η σύγκληση έκτακτης γενικής συνέλευσης. Καλείται α) αν το Δ.Σ. κρίνει ότι συντρέχει λόγος, β) αν το ζητήσουν οι τακτικοί ελεγκτές, γ) αν το ζητήσουν μέτοχοι που εκπροσωπούν το 5% του μετοχικού κεφαλαίου, δ) αν η καθαρή περιουσία της Α.Ε. γίνει μικρότερη από το 1/2 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, οπότε συγκαλείται η Γενική Συνέλευση με το ερώτημα λύσεως της εταιρείας.

Συνήθης

Είναι η γενική συνέλευση που αποφασίζει για θέματα λιγότερα σημαντικά σε σχέση προς τα θέματα επί των οποίων αποφασίζει η εξαιρετική γενική συνέλευση. Συνεδριάζει και αποφασίζει με μικρότερη απαρτία και πλειοψηφία.

Εξαιρετική

Είναι αρμόδια για να παίρνει αποφάσεις σε σημαντικότερα θέματα, γι' αυτό και συνεδριάζει και αποφασίζει με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία.

Καταστατική

Είναι αυτή που συνέρχεται και αποφασίζει για θέματα που ρυθμίζονται από το καταστατικό, δηλαδή είναι η συνέλευση που μπορεί να προσθέσει, να τροποποιήσει ή να καταργήσει όρους του καταστατικού.

Καθολική

Όταν στη γενική συνέλευση εκπροσωπείται το σύνολο του μετοχικού κεφαλαίου, αυτή καλείται καθολική και η σύγκλησή της είναι έγκυρη έστω και αν δεν τηρήθηκαν οι προθεσμίες δημοσιεύσεως ή ακόμα αν δε δημοσιεύτηκε καθόλου πρόσκληση, αρκεί να έχει ληφθεί απόφαση σε προηγούμενη συνεδρίαση του Δ.Σ. περί συγκλήσεως της Γ.Σ. και να έχει οριστεί ημερομηνία και τόπος συγκλήσεως. Δεν μπορεί όμως να εγκρίνει τον ισολογισμό, αν αυτός δεν έχει δημοσιευθεί κατά νόμο.

Αρμοδιότητες της Γ.Σ.

Η Γ.Σ. είναι αποκλειστικά αρμόδια ν' αποφασίζει για τα παρακάτω θέματα:

- 1) Τροποποιήσεις καταστατικού, όπου υπάγεται και η αύξηση ή μείωση του εταιρικού κεφαλαίου. Οι τροποποιήσεις αυτές είναι έγκυρες αν δεν απαγορεύονται από το ίδιο το καταστατικό.
- 2) Εκλογή μελών του Δ.Σ. και ελεγκτών.
- 3) Εγκρίσεις του ισολογισμού της εταιρίας.

- 4) Διαθέσεις των ετήσιων κερδών.
- 5) Εκδόσεις δανείων με ομολογίες.
- 6) Συγχώνευση, διάσπαση, μετατροπή, αναβίωση, παράταση της διάρκειας ή διάλυση της εταιρίας.
- 7) Διορισμό εκκαθαριστών.

Εκτός από τα θέματα, που προβλέπονται στο νόμο, το καταστατικό μπορεί να ορίσει και άλλα θέματα, για τα οποία ν' απαιτείται απόφαση της Γ.Σ.

Ακόμη στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γ.Σ. είναι και τα παρακάτω θέματα:

- 1) Ανάκληση μελών Δ.Σ. και ελεγκτών
- 2) Χορήγηση αμοιβής ή αποζημίωσης σε μέλη του Δ.Σ.
- 3) Συναίνεση της Γ.Σ. για τη σύναψη από το Δ.Σ. των πράξεων.

Οι αποφάσεις της Γ.Σ. των μετόχων υποχρεώνουν τόσο τα υπόλοιπα όργανα όσο και τα μέλη της, που δεν ήταν παρόντα ή ήταν παρόντα, αλλά διαφώνησαν κατά τη λήψη της απόφασης.

Η κυριαρχία της Γ.Σ. δεν φτάνει πάντως μέχρι το σημείο να ασκεί η ίδια τη διαχείριση της Α.Ε., καθώς υπάρχει ειδικό αρμόδιο όργανο το Δ.Σ.

Για να μπορεί να λάβει εγκύτως αποφάσεις η Γ.Σ. απαιτούνται τρεις προϋποθέσεις:

- α) η Γ.Σ. να έχει συγκληθεί μονίμως,
- β) οι αποφάσεις να παίρνονται με ένα ορισμένο ποσοστό ψήφων,
- γ) να υπάρχει νόμιμη απαρτία.

Ο νόμος ορίζει πότε υπάρχει νόμιμη απαρτία στη γενική συνέλευση και διακρίνει δύο περιπτώσεις: την απλή απαρτία και την εξαιρετική απαρτία. Έτσι η Γ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύτως και παίρνει αποφάσεις στα θέματα της ημερησίας διατάξεως όταν παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σε αυτήν μέτοχοι που

εκπροσωπούν το 1/5 τουλάχιστον του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αν δεν επιτευχθεί αυτή η απαρτία, η Γ.Σ. δεν μπορεί να συγκροτηθεί νόμιμα και να προχωρήσει στο έργο της, αλλά συνέρχεται εκ νέου μέσα σε είκοσι μέρες από την χρονολογία της ματαιωθείσας συνεδριάσεως. Η πρόσκληση της επαναληπτικής αυτής Γ.Σ. γίνεται πριν δέκα τουλάχιστον μέρες και βρίσκεται σε απαρτία οποιοδήποτε και αν είναι πλέον το εκπροσωπούμενο σε αυτήν τμήμα του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Για κάποια συγκεκριμένα θέματα όπως π.χ. η μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, συγχώνευση, μετατροπή, διάλυση της εταιρείας, μεταβολή του αντικειμένου της επιχειρήσεως κ.τ.λ. απαιτείται εξαιρετική απαρτία και αυξημένη πλειοψηφία. Ο νόμος ορίζει ότι κατά την εξαιρετική απαρτία στην αρχική γενική συνέλευση απαιτείται να παρίστανται ή να αντιπροσωπεύονται μέτοχοι που να εκπροσωπούν τα 2/3 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αν δεν συντελεσθεί η απαρτία των 2/3 η Γ.Σ. συνέρχεται εκ νέου μέσα σε είκοσι μέρες και βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει εγκύρως όταν εκπροσωπείται σε αυτή το 1/5 τουλάχιστον του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Αν δεν συντελεσθεί και η απαρτία αυτή, η Γ.Σ. συνέρχεται και πάλι και βρίσκεται σε απαρτία όταν εκπροσωπείται σε αυτήν το 1/3 τουλάχιστον του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Στην περίπτωση της εξαιρετικής απαρτίας δεν υπάρχει δυνατότητα από τον νόμο να συγκροτηθεί Γ.Σ. νόμιμα αν δεν παρίστανται τουλάχιστον το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου, ενώ για τις συνήθεις αποφάσεις που αναφέρονται στην λειτουργία της εταιρείας μπορούν να ληφθούν αποφάσεις, οσοδήποτε μικρό και αν είναι το ποσοστό των μετοχών που συγκεντρώθηκε στην (επαναληπτική) Γ.Σ.

Οι αποφάσεις της Γ.Σ. είναι άκυρες:

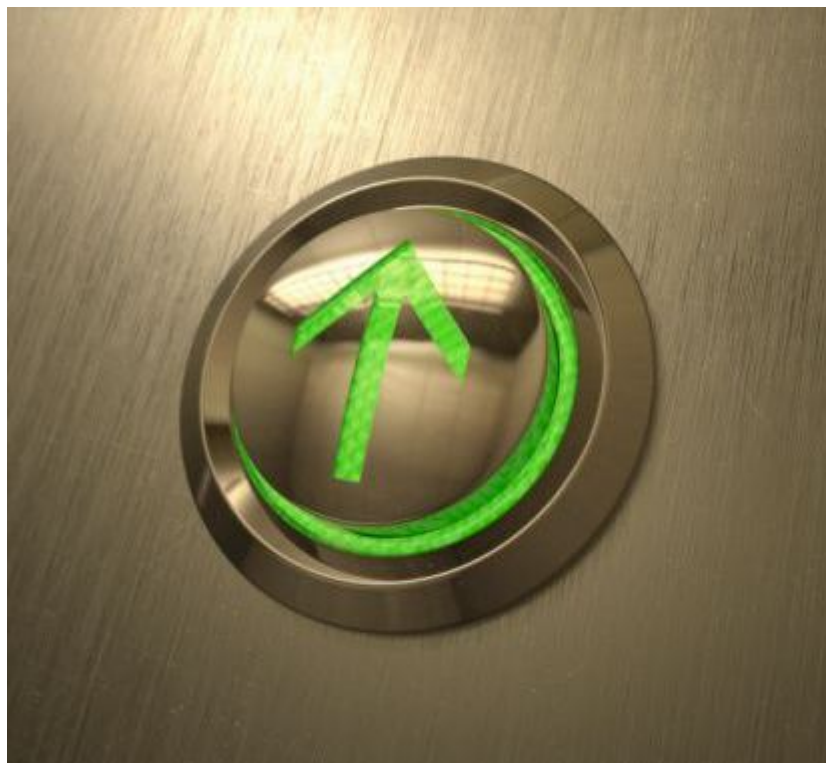
α) όταν λήφθηκαν κατά παράβαση των διατάξεων για την συγκρότηση των

Γ.Σ. ή των διατάξεων για την απαρτία και την πλειοψηφία,

- β)** όταν με το περιεχόμενό τους θίγουν διατάξεις του καταστατικού που έχουν τεθεί αποκλειστικά ή κυρίως για την προστασία των δανειστών της εταιρείας.

Δικαίωμα για ακύρωση αποφάσεων της Γ.Σ. έχουν α) μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/20 του μετοχικού κεφαλαίου, β) το Δ.Σ., γ) κάθε μέλος του Δ.Σ., εφόσον με την ληφθείσα απόφαση εκτίθεται σε ποινική δίωξη ή σε υποχρέωση για αποζημίωση.

Η Α.Ε. υποχρεούνται από τον νόμο να τηρεί ειδικό βιβλίο (το οποίο θεωρείται στη αρμόδια Δ.Ο.Υ.) για να καταχωρούν περιληπτικά τις συζητήσεις και τις αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων των μετόχων. Η καταχώρηση των πρακτικών των γενικών συνελεύσεων γίνεται κατά χρονολογική σειρά ανεξάρτητα αν πρόκειται για τακτικές ή έκτακτες.

Κεφάλαιο 2^ο

ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΗ Α.Ε.

2.1. Διαφορά συγχώνευσης και εξαγοράς

Οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις είναι μορφές επιχειρησιακής στρατηγικής που σχετίζονται με φάσεις ανάπτυξης, ολοκλήρωσης και επέκτασης δραστηριοτήτων. Οι έννοιες αυτές, πολλές φορές συγχέονται.

Οι εξαγορές αφορούν στη μεταβίβαση του συνόλου ή πλειοψηφικού μέρους της ιδιοκτησίας μιας επιχείρησης (αγοραζόμενη) σε μια άλλη (αγοράζουσα), που καταβάλλει το αντίστοιχο αντίτιμο. Η μεταβίβαση γίνεται συνήθως με καταβολή μετρητών ή με αγορά / ανταλλαγή μετοχών, μέσω του Χρηματιστηρίου. Σε πολλές περιπτώσεις, ακόμα και η απόκτηση μειοψηφικού πακέτου μετοχών ή ανάλογου ποσοστού επί της συνολικής ιδιοκτησίας, μπορεί να εξασφαλίζει στην αγοράζουσα επιχείρηση ουσιαστικό έλεγχο, εάν με τη μεταβίβαση μπορεί να επηρεάσει κρίσιμες επιλογές της διοίκησης και της στρατηγικής της εξαγοραζόμενης, ή εάν τα λοιπά μερίδια ιδιοκτησίας αυτής της επιχείρησης είναι κατακερματισμένα

Οι συγχωνεύσεις είναι οι πράξεις εκείνες κατά τις οποίες δύο ή περισσότερες εταιρείες συνενώνονται σε μία. Συμβαίνει όταν μια επιχείρηση αγοράζει μια άλλη και την απορροφά σε μια ενιαία επιχειρησιακή δομή, συνήθως διατηρώντας την αρχική εταιρική ταυτότητα της αγοράζουσας επιχείρησης.

2.2. Λόγοι – κίνητρα συγχωνεύσεων

Δύο είναι τα βασικά κίνητρα που οδηγούν σε συγχωνεύσεις. Σύμφωνα με την νεοκλασική οικονομική θεώρηση, στόχος της διοίκησης της επιχείρησης είναι η

μεγιστοποίηση του πλούτου των μετόχων. Σύμφωνα με τον Marine (1965), οι εξαγορές και συγχωνεύσεις συμβάλουν στην επίτευξη του εν λόγω στόχου, εάν και μόνο εάν δημιουργήσουν συνέργιες, οδηγώντας με τον τρόπο αυτό σε αύξηση της κερδοφορίας. Οι συνέργιες με τη σειρά τους επιτυγχάνονται μέσω της ενίσχυσης της μονοπωλιακής δύναμης, της επίτευξης οικονομιών κλίμακας και φάσματος και της μείωσης του χρηματοοικονομικού κινδύνου που αντιμετωπίζει η επιχείρηση. Η παραπάνω λεγόμενη «δημιουργία υπεραξίας λόγω συγχώνευσης», μπορεί να αποτυπωθεί μαθηματικά σύμφωνα με αυτή την ανίσωση: $(A)+(B) < (AB)$

Η δεύτερη θεωρία που αναπτύχθηκε προκειμένου να ερμηνευτούν οι λόγοι για τους οποίους οι επιχειρήσεις στρέφονται στην επιλογή των εξαγορών και συγχωνεύσεων ορίζει ότι οι διοικήσεις των επιχειρήσεων εισηγούνται την πραγματοποίηση τους προκειμένου να εξασφαλίσουν τις αμοιβές και το κύρος τους και ταυτόχρονα να μειώσουν τον κίνδυνο να μείνουν άνεργοι. Τα παραπάνω κίνητρα (managerial motives) βέβαια, αντιβαίνουν με τον ορθό τρόπο διοίκησης της επιχείρησης, σύμφωνα με τον οποίον όλες οι ενέργειες αποσκοπούν στη μεγιστοποίηση του πλούτου των μετόχων.

2.3. Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα συγχωνεύσεων και εξαγορών

Σύμφωνα με την νεοκλασική οικονομική θεώρηση λοιπόν, τα πλεονεκτήματα που προκύπτουν από τις εξαγορές και τις συγχωνεύσεις είναι πολλαπλά.

Οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις και η εκμετάλλευση των συνεργιών προσδίδουν μία δυναμική στη νέα εταιρία, που αποκτά την εμπιστοσύνη των επενδυτών και εξασφαλίζει την άνοδο της τιμής της μετοχής της. Η δυναμική αυτή οδηγεί σε βελτίωση των δεικτών και τη μεγιστοποίηση της απόδοσης των μετοχών (shareholder value). Αυτή είναι ακόμα μεγαλύτερη εάν ακολουθήσει αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Οι προσδοκίες αυτές όμως δρουν βραχυπρόθεσμα. Σταθερή

και μακροπρόθεσμη άνοδος της τιμής της μετοχής θα παρατηρηθεί εάν η εταιρία διευρύνει τα κέρδη της στα επόμενα χρόνια.

Μία ισχυρή εταιρία που προκύπτει από συγχώνευση, έχει μεγαλύτερες δυνατότητες στο να αντιμετωπίσει τον οξυνόμενο ανταγωνισμό, εγχώριου και διεθνούς χαρακτήρα. Οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις συμβάλλουν στην μεγέθυνση μεριδίου αγοράς και την απόκτηση ολιγοπωλιακής δύναμης δίνοντάς της την δυνατότητα να ελέγχει και να θέτει τις τιμές που επιθυμεί στην αγορά μέσω της τιμολογιακής δύναμης που αποκτά (pricing power). Η στρατηγική των συγχωνεύσεων και εξαγορών των εταιριών αποτελεί εξάλλου, τρόπο επιβίωσης και ισχυροποίησης τους απέναντι στο συστημικό κίνδυνο καθώς και σε επιθετικές προτάσεις συγχωνεύσεων και εξαγορών από αλλοδαπές εταιρίες. Παράλληλα η δημοσιότητα είναι ένα σημαντικό πλεονέκτημα που οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις συνεπάγονται. Μία συγχώνευση συμβάλλει στην ισχυροποίηση του Brand name που επιφέρει με τη σειρά της πολλαπλά οφέλη σε πολλούς τομείς και ειδικότερα στις πωλήσεις και στις οικονομικές συναλλαγές της, αλλά και γενικότερα στην αξιοπιστία της. Επίσης μία συγχώνευση μπορεί να συμβάλλει στη εξοικονόμηση πόρων, στη μείωση κόστους λειτουργίας και ιδιαίτερα των δαπανών μισθοδοσίας του προσωπικού, και την γενικότερη εκμετάλλευση των οικονομιών κλίμακας.

Οφέλη προκύπτουν και στην τεχνολογία και τεχνογνωσία που αποτελούν περιουσιακό στοιχείο της επιχείρησης. Η μεγέθυνση συμβάλλει στη ταχύτερη ανάπτυξη και εκμετάλλευση τεχνολογίας στην παραγωγή και γενικότερα, στην εκμετάλλευση των ισχυρών σημείων των δύο εταιριών. Η εισαγωγή νέας τεχνολογίας είναι στις περισσότερες περιπτώσεις δαπανηρή και συμφέρουσα μόνο σε μεγάλους ομίλους. Οι λεγόμενες οικονομίες φάσματος (economies of scope) εμφανίζονται όταν το κόστος παραγωγής αρκετών προϊόντων μαζί σε μία μόνο επιχείρηση, είναι

μικρότερο από το κόστος παραγωγής των προϊόντων ξεχωριστά σε εξειδικευμένες επιχειρήσεις.

Οι εξαγορές και συγχωνεύσεις επίσης οδηγούν σε μεγαλύτερη χρηματοοικονομική σταθερότητα. Οι χρηματικές ροές και τα κέρδη της είναι περισσότερο σταθερά και προβλέψιμα γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερη χρηματοοικονομική διοίκηση και περισσότερο επιτυχημένη. Τέλος, από τις συγχωνεύσεις και τις εξαγορές μπορεί να προκύψουν φορολογικές ελαφρύνσεις και απαλλαγές, όπως στην περίπτωση της αξιοποίησης των κερδών των αγοραζουσών μέσω της επανεπένδυσης των υπερκανονικών κεφαλαιακών διαθεσίμων, είτε μέσω της εμφάνισης μειωμένων κερδών από την εξαγορά/συγχώνευση με εταιρίες με ζημίες.

Στη διεθνή βιβλιογραφία συναντούμε και μειονεκτήματα των εξαγορών και συγχωνεύσεων. Τα πραγματικά οικονομικά αποτελέσματα των συγχωνεύσεων, πολλές φορές δεν είναι τα αναμενόμενα. Το γεγονός αυτό μπορεί να οφείλεται σε λανθασμένη πληροφόρηση που οδήγησε σε λανθασμένη απόφαση εξαγοράς. Χαρακτηριστικότερα παραδείγματα είναι οι υπέρ-αισιόδοξες προβλέψεις σε όλους τους τομείς, η υπερ-εκτίμηση συνεργιών που θα προκύψουν.

Συχνά παρατηρείται το φαινόμενο της υποεκτίμησης του κόστους της εξαγοράς/συγχώνευσης και υπερεκτίμηση των ωφελειών τους, γεγονός που δεν οδηγεί στην εκπλήρωση των αναμενόμενων αποτελεσμάτων. Σημαντικό μειονέκτημα είναι το υψηλό κοινωνικό κόστος που επιφέρουν, αφού σε πολλές περιπτώσεις παρατηρείται μείωση της απασχόλησης που πραγματοποιείται με απολύσεις προσωπικού. Η υποβάθμιση του ανθρώπινου παράγοντα οδηγεί σε αντιδράσεις του κοινωνικού συνόλου και ειδικότερα των συνδικάτων που παρακολουθούν με ανησυχία να πλήττονται τα εργασιακά τους κεκτημένα. Εκτός του κοινωνικού

κόστους, και το διοικητικό και διαχειριστικό κόστος που συνεπάγονται οι συγχωνεύσεις είναι υψηλό και το μέγεθος του οποίου πολλές φορές δεν λαμβάνεται υπόψιν.

Ακόμα, σύμφωνα με τον Roll (1986) η "managerial hubris", ενδέχεται να δημιουργήσει προβλήματα. "Managerial hubris" λέγεται το φαινόμενο κατά το οποίο, οι διοικητές και οι managers, υπερεκτιμούν τις ικανότητες τους, και πραγματοποιούν κινήσεις υπερβολικά φιλόδοξες, όπως συγχωνεύσεις χωρίς καλές προοπτικές. Επίσης, το λεγόμενο "agent principal problem" ή "agency dilemma" –η διαφορά δηλαδή συμφερόντων των manager σε σχέση με αυτά των μετόχων και της εταιρίας γενικότερα- ενδέχεται επίσης να οδηγήσει σε μία λανθασμένη απόφαση εξαγοράς, αντίθετη με τα συμφέροντα της εταιρίας.

Πολλές έρευνες αναφέρουν ότι προκύπτουν μεγάλες δυσκολίες προσαρμογής μετά την ολοκλήρωση των συγχωνεύσεων, όπως η ενοποίηση της διαφορετικής εταιρικής κουλτούρας των επιχειρήσεων, των διαφορετικών μισθολογίων, επιδομάτων και παροχών και του διάφορου τρόπου υπηρεσιακής ανέλιξης. Πολλοί ερευνητές καταλήγουν στο συμπέρασμα ότι οι αγεφύρωτες διαφορές επιχειρησιακής κουλτούρας των συγχωνευόμενων εταιριών οδηγούν σε χαμηλές επιδόσεις και υπάρχουν αρκετά παραδείγματα κατά τα οποία οι διαφορετικές εταιρικές κουλτούρες αποτέλεσαν τον αρνητικό παράγοντα εκείνον, που οδήγησε σε αποτυχία αρκετές συγχωνεύσεις.

Τέλος, αν οι εγχώριες αγορές είναι σε μεγάλο βαθμό ολοκληρωμένες και ανταγωνιστικές, τότε υπάρχουν μικρά περιθώρια για απόκτηση μεγαλύτερου μεριδίου στην αγορά και μόνο υπό την προϋπόθεση προσφοράς διαφοροποιημένων προϊόντων υψηλής ποιότητας και τεχνολογίας

2.4. Είδη συγχωνεύσεων

Οι συγχωνεύσεις όπως προαναφέραμε, είναι εκείνες οι πράξεις οικονομικής αναδιάρθρωσης κατά τις οποίες οι αγοραζουσες επιχειρήσεις απορροφούν τις αγοραζόμενες σε μια ενιαία επιχειρησιακή δομή, διατηρώντας την αρχική εταιρική τους ταυτότητα. Όμως όλες οι συγχωνεύσεις δεν είναι ίδιες καθώς ορισμένα χαρακτηριστικά τους, καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό την πορεία της απορροφώσας εταιρίας και τις συνέπειες που η συγχώνευση επιφέρει σε αυτή.

Βάσει του είδους της συμφωνίας που πραγματοποιείται, οι εξαγορές και συγχωνεύσεις διακρίνονται σε επιθετικές (hostile) ή φιλικού τύπου (friendly tender). Κατά τις φιλικού τύπου συμφωνίες, η αγοραζόμενη επιχείρηση εκφράζει τη σύμφωνη πρόθεσή της για να απορροφηθεί. Αντίθετα, όταν μία επιθετική εξαγορά και συγχώνευση πραγματοποιείται, η αγοράζουσα επιχείρηση προβαίνει σε αγορά μετοχών της αγοραζόμενης σε τιμές πολύ ακριβότερες της πραγματικής τους αξίας, ώστε να κάμψει τις αντιρρήσεις της αγοραζόμενης και να αποκτήσει τη μετοχική της πλειοψηφία. Στις εχθρικές εξαγορές και συγχωνεύσεις, η αγοράζουσα προβάλλει μεγάλες απαιτήσεις για την αποδοχή της συμφωνίας.

Ο τρόπος με τον οποίον γίνεται η εξαγορά, είναι άλλο ένα είδος διάκρισης των συγχωνεύσεων. Έτσι, η προσφορά γίνεται είτε με μετρητά, είτε με μετοχές της αγοράζουσας εταιρίας, ενώ ενδεχομένως να περιλαμβάνει και τα δύο αυτά μέσα ταυτόχρονα. Άλλη μία διάκριση ανάμεσα στις συγχωνεύσεις, είναι βάσει της φύσης της αγοραζόμενης επιχείρησης δηλαδή αν η επιχείρηση-στόχος είναι εισηγμένη στο χρηματιστήριο (public) ή όχι (private). Συνήθως χρειάζεται μεγαλύτερη προσφορά για επιχειρήσεις εισηγμένες στο χρηματιστήριο. Άλλη μία συνηθισμένη διάκριση των εξαγορών και συγχωνεύσεων είναι ο τόπος δραστηριοποίησης της αγοραζόμενης σε σχέση με την αγοράζουσα. Όταν η αγοραζόμενη δραστηριοποιείται στην ίδια χώρα

με την αγοράζουσα, τότε έχουμε εγχώρια εξαγορά και συγχώνευση, ενώ όταν η αγοράζουσα εξαγοράζει επιχείρηση σε άλλη χώρα, τότε έχουμε διεθνή εξαγορά και συγχώνευση (cross-border).

Βάσει του αντικειμένου δραστηριοποίησης αγοράζουσας και αγοραζόμενης επιχείρησης, οι συγχωνεύσεις αντιστοιχούν σε διαφορετικές μορφές επιχειρησιακής ολοκλήρωσης. Έτσι, η επιχειρησιακή ολοκλήρωση μπορεί να είναι κάθετη, οριζόντια ή συνδυασμός ετερόκλητων δραστηριοτήτων (τα λεγόμενα conglomerates). Η κάθετη ολοκλήρωση αφορά συγχωνεύσεις επιχειρήσεων που καλύπτουν διαφορετικά αλλά συμπληρωματικά στάδια της παραγωγικής διαδικασίας (λ.χ. άντληση – διύλιση και διανομή πετρελαίου). Η οριζόντια ολοκλήρωση αφορά συγχωνεύσεις επιχειρήσεων του ίδιου κλάδου, που καλύπτουν την ίδια ή συναφή φάση της παραγωγικής αλυσίδας. Τέλος, τα conglomerates καλύπτουν σε μια ενιαία οργανωτική δομή επιχειρήσεις από διαφορετικούς κλάδους, των οποίων οι δραστηριότητες δεν συνδέονται μεταξύ τους.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, οι συγχωνεύσεις δεν είναι ίδιες. Το θεσμικό πλαίσιο που εφαρμόζεται σε κάθε χώρα, το σχετικό μέγεθος των συγχωνευόμενων εταιριών, ο κλάδος δραστηριοποίησης των εταιριών, το επίπεδο ευημερίας, το τεχνολογικό επίπεδο των χωρών, η δύναμη των συνδικάτων εργαζομένων, η επιχειρησιακή κουλτούρα των εταιριών, το μέγεθος της αγοράς, και το οικονομικό περιβάλλον, σίγουρα επηρεάζουν τα αποτελέσματα των οικονομικών αναδιαρθρώσεων και ενδεχομένως να είναι σημαντικοί παράγοντες που διαφοροποιούν τις συγχωνεύσεις

2.5. Οικονομικό περιβάλλον

Οι δυνάμεις της αγοράς, εξισορροπούν καταστάσεις στρεβλώσεων στις οποίες υπάρχει διαφορά της τρέχουσας και πραγματικής τιμής των μετοχών, δίνοντας την

ευκαιρία στους επενδυτές αυτούς που αντιλαμβάνονται τη διαφορά αυτή να πραγματοποιήσουν κέρδη μέσω αγοραπωλησιών μετοχών. Η αύξηση της ζήτησης / προσφοράς ή αντίστοιχα η μείωση τους επηρεάζει την τιμή των μετοχών. Με αυτόν τον τρόπο, τους νόμους δηλαδή της προσφοράς και της ζήτησης, μακροπρόθεσμα οι τιμές των μετοχών συγκλίνουν προς τις τιμές που αντικατοπτρίζουν την πραγματική τους αξία.

Για την κατανόηση των συγχωνεύσεων, δεν αρκεί η ανάγνωση των λογιστικών καταστάσεων και των χρηματοοικονομικών δεδομένων των συγχωνευόμενων εταιριών, αλλά και η εξέταση του μακροοικονομικού περιβάλλοντος καθώς και των εθνικών χαρακτηριστικών παραγόντων (country-specific factors) οι οποίοι επηρεάζουν τα κίνητρα για συγχωνεύσεις. Το οικονομικό περιβάλλον επηρεάζει τα αποτελέσματα μίας εξαγοράς, συνεπώς επηρεάζει και την ίδια την απόφαση για εξαγορά.

Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων, το μεγαλύτερο όφελος (προεξοφλώντας τα μελλοντικά κέρδη που προβλέπονται) από μία εξαγορά, καρπώνεται η αγοραζόμενη εταιρία. Σε χώρες όμως, με ασθενή αγορά επιχειρηματικών μεταβολών ο ανταγωνισμός είναι λιγότερο έντονος και συνεπώς είναι πιθανόν να παρέχεται η δυνατότητα να αποκομίζουν κέρδη όχι μόνον οι αγοραζόμενες αλλά και οι αγοράζουσες επιχειρήσεις.

Συμπερασματικά, όσο πιο προηγμένη οικονομικά είναι μία χώρα, τόσο μεγαλύτερο μέρος της δημιουργηθείσας υπεραξίας καταλήγει στην αγοραζόμενη επιχείρηση κατά τις συμφωνίες συγχωνεύσεων.

Πολλές φορές και οι ίδιες οι εθνικές κυβερνήσεις επηρεάζουν με τις πολιτικές τους, τις αποφάσεις εξαγορών και συγχωνεύσεων. Στην προσπάθειά τους για τον περιορισμό της ανεργίας ή την αύξηση του ΑΕΠ, παρέχουν κίνητρα ή χρησιμοποιούν

εμπόδια-περιορισμούς για τις συγχωνεύσεις. Συνήθως χρησιμοποιώντας πολιτικές προστατευτισμού, προσπαθούν να δημιουργήσουν μία επιχείρηση-εθνικό πρωταθλητή η οποία θα αντιστέκεται στις πιέσεις του διεθνούς ανταγωνισμού.

2.6. Χρονική συγκυρία

Οι συγχωνεύσεις και εξαγορές πραγματοποιούνται στην πλειοψηφία τους κατά κύματα. Η οικονομική ιστορία αναφέρει τουλάχιστον 5 σημαντικά κύματα εξαγορών και συγχωνεύσεων στις ΗΠΑ: την περίοδο 1895-1904, την περίοδο 1922-1929, την περίοδο 1940-47, τη δημιουργία ομίλων ετερογενών επιχειρήσεων (conglomerates) της δεκαετίας του 1960 και το τελευταίο κύμα εξαγορών, που ξεκίνησε το 1976 και συνεχίζεται μέχρι σήμερα. Υπάρχει προφανώς σύνδεση των εξαγορών και συγχωνεύσεων με την κυκλικότητα της παγκόσμιας οικονομίας. Τα κύματα εξαγορών και συγχωνεύσεων στις Η.Π.Α. φαίνεται να συνδέονται με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, με σημαντικές εξελίξεις στις αγορές, με ευκαιρίες επενδύσεων μετά από λήξη πολέμων ή διεθνείς ανακατατάξεις, με σημαντικές τεχνολογικές ανακαλύψεις, με κρατικά κίνητρα ή και με συγκρούσεις συμφερόντων ανάμεσα στα διευθυντικά στελέχη και στους μετόχους των εταιρειών.

Ειδικά για την Ευρώπη, ιδιαίτερο ρόλο διαδραματίζει η δημιουργία της Ενιαίας αγοράς, η όξυνση του διεθνούς ανταγωνισμού, η απορρύθμιση (deregulation), οι ανάγκες εκσυγχρονισμού και ανασύνταξης του Πιστωτικού Συστήματος, οι αποκρατικοποιήσεις και οι ευκαιρίες που αναδείχθηκαν με την προοπτική ενσωμάτωσης στην αγορά αυτή των χωρών της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

Η ανάπτυξη μέσω εξαγορών και συγχωνεύσεων όμως αποτελεί συχνό φαινόμενο και κατά τη διάρκεια κρίσεων, καθώς τα προβλήματα των εταιρειών ανοίγουν πιο εύκολα τις πόρτες σε ένα ξένο επενδυτή. Οι επενδύσεις για εξαγορές και συγχωνεύσεις, αποκτούν μεγαλύτερη αξία εν μέσω κρίσης, σε αντίθεση με τις

στρατηγικές αποεπένδυσης, οι οποίες, σε ανοδικές φάσεις του οικονομικού κύκλου, δημιουργούν ελαφρώς μεγαλύτερη αξία απ' ό τι οι εξαγορές και συγχωνεύσεις.

Πολλοί ερευνητές, όπως ο Rosen ισχυρίζονται ότι η χρονική στιγμή κατά την οποία πραγματοποιείται μία συγχώνευση, επηρεάζει σε μεγάλο βαθμό τα μακροχρόνια αποτελέσματά της.

2.7. Εξαγορές, συγχωνεύσεις και επιτροπές ανταγωνισμού

Για να πραγματοποιηθεί μία συγχώνευση, αναγκαία είναι η άδεια από την αρμόδια επιτροπή ανταγωνισμού. Για εξαγορές και συγχωνεύσεις εθνικού χαρακτήρα, αρμόδιες είναι οι εθνικές επιτροπές, (π.χ. Ελληνική επιτροπή ανταγωνισμού). Στον Ευρωπαϊκό χώρο, αρμόδια επιτροπή για εξαγορές και συγχωνεύσεις είναι Ευρωπαϊκή επιτροπή ανταγωνισμού. Στις ΗΠΑ αρμόδιες υπηρεσίες είναι το Federal Trade Commission (FTC) και το Department of Justice (DOJ).

Συμβαίνει μερικές φορές, οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις να ματαιώνονται από τις επιτροπές ανταγωνισμού. Στην προσπάθειά τους να αποτρέψουν φαινόμενα μονοπωλίων και να προστατέψουν την εύρυθμη λειτουργία των αγορών, οι επιτροπές αυτές θέτουν εμπόδια στις εξαγορές και συγχωνεύσεις.

Στοιχεία για τα εμπόδια Ευρωπαϊκών εξαγορών και συγχωνεύσεων παρουσιάζουν στη μελέτη τους οι Duso, Gugler και Yurtoglu (2008). Συγκεκριμένα αναφέρουν πως στο 90% των περιπτώσεων η Ευρωπαϊκή επιτροπή απεφάνθη πως δεν αποτελούν απειλή για τον ανταγωνισμό, ενώ από το υπόλοιπο 10%, στις 3 από τις 4 περιπτώσεις συγχωνεύσεων, η άδεια δίνεται υπό ορισμένες προϋποθέσεις και δεσμεύσεις. Με αυτόν το τρόπο η εν λόγω επιτροπή έχει αποτρέψει 21 εξαγορές και συγχωνεύσεις για το διάστημα 1990-2007.

2.8. Συγχωνεύσεις στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα οι εξαγορές και συγχωνεύσεις συναντούσαν σημαντικά εμπόδια κατά το παρελθόν: μικρός αριθμός εταιρειών εισηγμένων στο ΧΑΑ, ισχυρή παρουσία κρατικής ιδιοκτησίας και οικογενειακής οργάνωσης των επιχειρήσεων, κατακερματισμός, περιορισμένα όρια και προοπτικές της εγχώριας αγοράς, έλλειψη κατάλληλου θεσμικού πλαισίου. Με τη δημιουργία της Ενιαίας αγοράς το 1986, που οδήγησε σε ένα κύμα εξαγορών και συγχωνεύσεων στην Ευρώπη, η ελληνική οικονομία επηρεάστηκε σημαντικά. Έτσι, μεταξύ 1987 και 1994, το 9% περίπου του ενεργητικού της ελληνικής βιομηχανίας έγινε αντικείμενο εξαγορών και συγχωνεύσεων, με το ποσοστό αυτό να φτάνει το 13-24% στους κλάδους τροφίμων, ποτών, πλαστικών και μη μεταλλικών ορυκτών. Μάλιστα, κατά την περίοδο 1985-1993, οι περισσότερες ξένες επενδύσεις στην Ελλάδα έγιναν μέσω εξαγορών και συγχωνεύσεων. Με την ανάπτυξη του ΧΑΑ, την απελευθέρωση του Τραπεζικού συστήματος, την ένταξη της Ελλάδας στην ΟΝΕ, τη γενική βελτίωση των οικονομικών επιδόσεων της οικονομίας, τις ευκαιρίες των μεγάλων έργων, τη διάνοιξη προοπτικών στα Βαλκάνια, καθώς και με τη συνεχιζόμενη πολιτική των ιδιωτικοποιήσεων, πολλαπλασιάστηκαν οι εξαγορές και συγχωνεύσεις στη χώρα μας, με αιχμή, τα τελευταία χρόνια, το ίδιο το τραπεζικό σύστημα

2.8.1. Διαδικασία συγχώνευσης στην Ελλάδα

Η διαδικασία συγχώνευσης ανωνύμων εταιριών είτε αυτές έχουν σχέση (η απορροφώσα απορροφά θυγατρική, απλά συμμετέχει στο μετοχικό κεφάλαιο της, ή ανήκουν στον ίδιο όμιλο επιχειρήσεων) είναι κοινή με την διαδικασία συγχώνευσης ανωνύμων εταιριών που δεν έχουν σχέση. Όταν δυο ή περισσότερες ΑΕ αποφασίζουν την συγχώνευση, καλούνται να συμφωνήσουν στην ημερομηνία του ισολογισμού μετασχηματισμού. Του ισολογισμού εκείνου δηλαδή κατά τον οποίο

υπολογίζεται η σχέση αξίας των επιχειρήσεων, και βάσει του οποίου θα πραγματοποιηθεί λογιστικά η συγχώνευση. Στη συνέχεια, αφού τα διοικητικά συμβούλια εγκρίνουν τους ισολογισμούς μετασχηματισμού καταλήγουν στην πρόταση σχέσης ανταλλαγής μετοχών μεταξύ των υπό συγχώνευση επιχειρήσεων και καταρτίζουν τα σχέδια σύμβασης της συγχώνευσης. Λαμβάνοντας υπόψιν γνωματεύσεις από ανεξάρτητη αρχή κατ' Άρθρο 16 παρ. 5 Ν.2515/1997 και κατ' άρθρο 322 του κανονισμού του Χρηματιστηρίου Αθηνών (για τις εισηγμένες) και στην περίπτωση που δεν προκύπτουν ουσιαστικές διαφορές στα παραπάνω, τα σχέδια σύμβασης και η πράξη συγχώνευσης τίθενται προς ψήφιση στις γενικές συνελεύσεις των μετόχων. Για την έγκυρη λήψη απόφασης επί των ως άνω θεμάτων, απαιτείται, σύμφωνα με το νόμο και πιθανώς το καταστατικό των εταιρειών, να παρίστανται ή να αντιπροσωπεύονται στη γενική συνέλευση, μέτοχοι που εκπροσωπούν πλέον των 2/3 των μετοχών της εταιρείας. Όταν οι γενικές συνελεύσεις δεν συγκεντρώνουν την απαιτούμενη ως άνω από το νόμο απαρτία, το διοικητικό συμβούλιο ορίζει επαναληπτική γενική συνέλευση. Στη συνέχεια, το εγκριθέν από τη γενική συνέλευση σχέδιο συγχώνευσης κατατίθεται στην επιτροπή ανταγωνισμού, η γνωμοδότηση και έγκριση της οποίας είναι απαραίτητη για την συνέχεια των διαδικασιών. Η συγχώνευση δεν μπορεί να ολοκληρωθεί, αν κατά τη διάρκεια των διαδικασιών βρίσκεται σε εξέλιξη φορολογικός έλεγχος στις εταιρίες από τα αρμόδια κλιμάκια του υπουργείου οικονομικών. Τέλος, υπογράφεται η συμβολαιογραφική πράξη συγχώνευσης, και κατατίθεται στο υπουργείο ανάπτυξης. Έπειτα από την έγκρισή της, κατατίθεται και στην αρμόδια νομαρχία, στην οποία πραγματοποιείται η πράξη διαγραφής των απορροφώμενων από τα μητρώα των ανωνύμων εταιριών. Αφού ολοκληρωθούν οι παραπάνω διαδικασίες, γίνεται η λογιστική μεταφορά στοιχείων λόγω συγχώνευσης. Οι απορροφώμενες εταιρείες μεταβιβάζουν το σύνολο της

περιουσίας τους (ενεργητικό και παθητικό) στην απορροφώσα εταιρεία, με βάση την περιουσιακή τους κατάσταση όπως φαίνεται στους ισολογισμούς μετασχηματισμού τους, και όπως αυτή (η περιουσία) έχει διαμορφωθεί μέχρι τη νόμιμη ολοκλήρωση της συγχώνευσης. Η απορροφώσα εταιρεία καθίσταται, αποκλειστική κυρία, νομέας, κάτοχος και δικαιούχος κάθε περιουσιακού στοιχείου των απορροφώμενων εταιρειών.

2.9. Συγχώνευση σύμφωνα με το Ν. 3604/2007

2.9.1. Η ρύθμιση του νόμου

Ο ν. 2190, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 2339/1995 και τον ν. 3604/2007, προβλέπει τόσο τη μετατροπή ΑΕ σε ΕΠΕ και αντίστροφα όσο και τη μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρίας σε ΑΕ και αντίστροφα.

Προϋποθέσεις για τη Μετατροπή ΑΕ σε ΕΠΕ είναι η εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της ΑΕ από την επιτροπή του αρθρ. 9 και η λήψη απόφασης από την καταστατική ΓΣ. Η σχετική απόφαση πρέπει να περιβληθεί τον τύπο του συμβολαιογραφικού εγγράφου και να περιέχει το ελάχιστο περιεχόμενο καταστατικού ΕΠΕ, και πάντως εταιρικό κεφάλαιο όχι κατώτερο του ελάχιστου νομίμου ορίου, καθώς και τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας τόσο του αρθρ. 8 ν. 3190/1955 όσο και του αρθρ. 7β ν. 2190/1920. Αντίστοιχα απαιτούνται για τη μετατροπή ΕΠΕ σε ΑΕ επιπλέον όμως η απόφαση της συνέλευσης των εταίρων, η οποία περιβάλλεται τον συμβολαιογραφικό τύπο και περιέχει το ελάχιστο περιεχόμενο του καταστατικού ΑΕ, πρέπει να εγκριθεί από τη διοίκηση και να τηρηθούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας τόσο του αρθρ. 7β § 1 όσο και του αρθρ. 8 §§ 1, 2 ν. 3190/1955. Πάντως οι εταίροι που διαφώνησαν με τη μετατροπή μπορούν, έστω και αν το καταστατικό περιέχει αντίθετη διάταξη, να μεταβιβάσουν τα εταιρικά τους μερίδια σε

τρίτους (άρθρο 67 § 1). Η μετατροπή, τόσο ΑΕ σε ΕΠΕ όσο και αντίστροφα, παράγει αποτελέσματα από τη συντέλεση των διατυπώσεων δημοσιότητας (άρθρα 66 § 2, 67 § 1).

Προβλέπεται επίσης η μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας σε ανώνυμη εταιρία). Οι προϋποθέσεις της μετατροπής αυτής είναι οι ίδιες όπως των προηγούμενων μετατροπών, απαιτείται δηλαδή εκτίμηση του ενεργητικού και παθητικού της υπό μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας σύμφωνα με το άρθρο 9, απόφαση των εταίρων που περιβάλλεται τον συμβολαιογραφικό τύπο και περιέχει το ελάχιστο περιεχόμενο του καταστατικού ΑΕ, μετοχικό κεφάλαιο όχι κατώτερο του ελάχιστου νόμιμου ορίου, έγκριση από τη διοίκηση και τήρηση των διατυπώσεων δημοσιότητας τόσο του αρθρ. 78 § 1 όσο και των αρθρ. 42-44 ΕμπΝ. Η μετατροπή παράγει αποτελέσματα από τη συντέλεση των διατυπώσεων αυτών. Η επωνυμία της μετατραπέυσας εταιρείας μπορεί να διατηρηθεί, ενώ οι (τέως) απεριόριστα ευθυνόμενοι εταίροι εξακολουθούν να ευθύνονται για τα εταιρικά χρέη που είχαν δημιουργηθεί μέχρι την ολοκλήρωση της μετατροπής, εκτός αν οι εταιρικοί δανειστές (της ΟΕ) συγκατατέθηκαν εγγράφως στη μετατροπή (άρθρο 67 § 2).

Με την προσθήκη του νέου αρθρ. 66α, επιτράπηκε η μετατροπή ανώνυμης εταιρείας σε ομόρρυθμη ή ετερόρρυθμη εταιρία. Η μετατροπή προϋποθέτει ομόφωνη απόφαση όλων των μετοχών, στην οποία περιλαμβάνονται οι όροι του καταστατικού της ΟΕ ή ΕΕ. Απαιτείται η συντέλεση των διατυπώσεων δημοσιότητας του αρθρ. 42, η οποία έχει συστατικό χαρακτήρα. Μετά τη συντέλεση των νόμιμων διατυπώσεων οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται στο όνομα της νέας εταιρείας, χωρίς να επέρχεται διακοπή της δίκης.

Προβλέπεται, τέλος, η μετατροπή ΑΕ σε αστικό συνεταιρισμό (άρθρο 16 ν. 1667/1986).

Αναπτυξιακοί νόμοι (νδ 1297/1972, ν. 2166/1993) ευνοούν φορολογικά τη μετατροπή (γνήσια και καταχρηστική), χωρίς να δημιουργούν νέο δίκαιο μετατροπής. Μάλιστα ο ν. 1262/1982 προέβλεπε τη μετατροπή ατομικής επιχείρησης σε ΑΕ, η δε νομολογία είχε, εσφαλμένα, θεωρήσει τη μετατροπή αυτή ως γνήσια.

2.9.2. Συγχώνευση γενικά

Η συγκέντρωση των επιχειρήσεων, η οποία έχει λάβει διεθνώς τεράστιες διαστάσεις, επιτυγχάνεται είτε με οικονομικές ενώσεις (καρτέλ, κοντσέρν κ.λπ.) είτε με νομικές, όπως οι συγχωνεύσεις. Η συγκέντρωση έχει προχωρήσει σε τέτοιο βαθμό, ώστε να είναι αναγκαίος ο έλεγχος των συγχωνεύσεων, για να μην τεθεί σε κίνδυνο ο ελεύθερος ανταγωνισμός. Εντούτοις η διάρθρωση της ελληνικής οικονομίας είναι ακόμα σε μεγάλο βαθμό ατομιστική, γι' αυτό η συγχώνευση των επιχειρήσεων είναι επιθυμητή, αν όχι αναγκαία, για την αντιμετώπιση του ξένου ανταγωνισμού αλλά ενδεχομένως και για την εξυγίανση μικρών ή προβληματικών επιχειρήσεων.

Στην ενθάρρυνση των συγχωνεύσεων, και μάλιστα όχι μόνο των γνήσιων αλλά και των καταχρηστικών, τείνουν και οι παρεχόμενες φορολογικές διευκολύνσεις (κίνητρα) ή φορολογικές απαλλαγές, μεταξύ των οποίων αυτές του ν.δ. 1297/1972 «περί παροχής φορολογικών κινήτρων δια την συγχώνευσιν ή μετατροπήν επιχειρήσεων προς δημιουργίαν μεγάλων οικονομικών μονάδων» και αυτές των αρθρ. 1-5 ν. 2166/1993.

Η ρύθμιση του δικαίου της συγχώνευσης στον ν. 2190 ήταν ατελής. Με το πδ 498/1987 επήλθαν ριζικές μεταβολές και ολοκληρωτική αντικατάσταση του παλαιού δικαίου σύμφωνα με την τρίτη κοινοτική οδηγία (άρθρα 68-89)¹³. Συγχρόνως εισήχθη ένας νέος, άγνωστος μέχρι τότε στο ελληνικό δίκαιο θεσμός, η διάσπαση των εταιριών. Κύριος σκοπός των νέων ρυθμίσεων είναι η προστασία των εταιρικών

δανειστών και της μειοψηφίας των μετόχων, προστασία η οποία έλλειπε παντελώς στο παλαιό δίκαιο.

Από νομικής απόψεως συγχώνευση είναι η συνένωση των περιουσιών δύο ή περισσότερων ΑΕ, κατά τρόπο ώστε τουλάχιστον μία από αυτές να παύει να υπάρχει, οι δε μέτοχοι της εξαφανιζόμενης να μετέχουν εφεξής στις απομένουσες εταιρίες ή στη νέα συσταιόμενη εταιρεία. Η συνένωση των περιουσιών των συγχωνευόμενων εταιριών επιτυγχάνεται χωρίς προηγούμενη λύση και εκκαθάριση και χωρίς μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων της εξαφανιζόμενης εταιρίας με ειδική αλλά με οιονεί καθολική διαδοχή. Με τον τρόπο αυτό αποφεύγονται τα έξοδα και οι διαδικασίες που συνεπάγεται η μεταβίβαση κάθε επί μέρους αντικειμένου της εταιρικής περιουσίας με ειδική διαδοχή, καθώς και η λύση και ενδεχομένως η φορολόγηση των αφανών αποθεματικών. Στα πλεονεκτήματα αυτά που προσφέρει ο θεσμός της συγχώνευσης πρέπει να προστεθεί η ευνοϊκή φορολογική μεταχείριση των συγχωνεύσεων.

Ο ν. 2190 ρυθμίζει μόνο τη συγχώνευση μεταξύ ανωνύμων εταιριών. Για τον λόγο αυτό αποκλείεται η συγχώνευση ΑΕ με εταιρία άλλου τύπου. Έτσι δεν μπορεί να συγχωνευθεί ΑΕ με ΕΠΕ, εκτός αν η τελευταία μετατραπεί πρώτα σε ΑΕ. Αν η προηγούμενη μετατροπή δεν είναι δυνατή, τότε πρέπει να προηγηθεί λύση και εκκαθάριση και στη συνέχεια μεταβίβαση της εταιρικής περιουσίας στην ΑΕ. Στην περίπτωση όμως αυτή δεν θα πρόκειται για συγχώνευση με την τεχνική έννοια (καταχρηστική συγχώνευση).

Συγχώνευση επιτρέπεται και κατά το στάδιο της εκκαθάρισης με τις προϋποθέσεις της § 5 αρθρ. 47α.

2.9.3. Τρόποι συγχώνευσης

Το εναρμονισμένο δίκαιο γνωρίζει δύο τρόπους συγχώνευσης, τη συγχώνευση με απορρόφηση και τη συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρίας (άρθρο 68 § 1).

Συγχώνευση με απορρόφηση

Στη συγχώνευση με απορρόφηση μία ή περισσότερες ΑΕ (απορροφούμενες) μεταβιβάζουν σε μία άλλη ΑΕ (απορροφούσα) την περιουσία τους ως σύνολο (ενεργητικό και παθητικό). Η απορροφούσα ΑΕ εξακολουθεί να υπάρχει, ενώ οι απορροφούμενες, στους μετόχους των οποίων παραχωρούνται μετοχές της απορροφούσας, εξαφανίζονται (άρθρο 68 § 2).

α. Διαδικασία

Για τη συγχώνευση με απορρόφηση απαιτούνται: σύμβαση συγχώνευσης, έλεγχος της συγχώνευσης, αποφάσεις των ΓΣ των συγχωνευόμενων εταιριών, βεβαίωση ότι δεν προβλήθηκαν αντιρρήσεις από τους πιστωτές, έγκριση από τη διοίκηση και δημοσιότητα.

Ανατροπή των απαιτούμενων προϋποθέσεων για τη διενέργεια της συγχώνευσης προβλέπει ο αναπτυξιακός ν. 2166/1993. Σύμφωνα με τις προβλεπόμενες ρυθμίσεις, μετασχηματισμοί επιχειρήσεων που εμπίπτουν στο έδαφος εφαρμογής του πραγματοποιούνται με λογιστική ενοποίηση των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού των μετασχηματιζόμενων επιχειρήσεων, χωρίς να απαιτείται κατάρτιση σχεδίου συγχώνευσης ούτε έλεγχος της σύμβασης συγχώνευσης από την επιτροπή εμπειρογνομόνων του αρθρ. 9. Δικαίως υποστηρίζεται ότι οι ρυθμίσεις αυτές είναι αντίθετες προς τις κοινοτικές οδηγίες.

α) Προπαρασκευαστική πράξη για τη συγχώνευση είναι η έγγραφη κατάρτιση του σχεδίου της σύμβασης συγχώνευσης από τα ΔΣ των απορροφούμενων εταιριών, το οποίο συνοδεύεται από λεπτομερή έκθεση των ΔΣ και υποβάλλεται σε

διατυπώσεις δημοσιότητας. Το ελάχιστο περιεχόμενο του σχεδίου αναφέρεται στην § 2 αρθρ. 69.

Ιδιαίτερη σημασία έχει η επιταγή του νόμου για τον ακριβή καθορισμό της σχέσης ανταλλαγής των μετοχών των απορροφούμενων ΑΕ με αυτές της απορροφούσας. Ως βάση λαμβάνεται η εσωτερική ή η χρηματιστηριακή αξία των μετοχών, αν δε ο υπολογισμός της σχέσης ανταλλαγής είναι λογιστικά δύσκολος, επιτρέπεται η απόδοση στους μετόχους των απορροφούμενων εταιριών μετρητών (αντί μετοχών), όχι όμως για ποσό μεγαλύτερο του 10% της ονομαστικής αξίας όλων των παραχωρούμενων μετοχών (άρθρο 68 § 2). Εφόσον ο χρόνος κατάρτισης των τελευταίων οικονομικών καταστάσεων απέχει πάνω από έξι μήνες από την ημερομηνία του σχεδίου της σύμβασης συγχώνευσης, οι συγχωνευόμενες εταιρίες πρέπει να καταρτίσουν λογιστικές καταστάσεις (προσωρινούς ισολογισμούς), στις οποίες να απεικονίζεται η περιουσιακή τους κατάσταση (άρθρο 73 § 1 στοιχ. γ).

β) Ακολουθεί ο έλεγχος της σύμβασης συγχώνευσης από επιτροπή εμπειρογνομόνων ή την επιτροπή της § 1 ή τα πρόσωπα της § 4 του αρθρ. 9 (άρθρο 71). Τα πρόσωπα αυτά, που ορίζονται μετά από κοινή αίτηση ή συμφωνία των συγχωνευόμενων εταιριών, με έκθεση τους προς τη ΓΣ, δεν προβαίνουν μόνο σε εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων των απορροφούμενων εταιριών αλλά εξετάζουν και εκφέρουν τη γνώμη τους σχετικά με τους όρους της σύμβασης συγχώνευσης και ιδίως σχετικά με το αν η σχέση ανταλλαγής των μετοχών είναι δίκαιη και λογική.

Ειδικά προκειμένου περί συγχωνεύσεως πιστωτικών ιδρυμάτων η επιτροπή του αρθρ. 9 αποτελείται από έναν ορκωτό ελεγκτή λογιστή και έναν ορκωτό εκτιμητή και τον εκπρόσωπο του αρμόδιου επιμελητηρίου (άρθρο 9 § 1 εδ. 3, βλ. και άρθρο 16 ν. 2515/1997).

γ) Για την ισχύ του σχεδίου της σύμβασης συγχώνευσης απαιτείται η έγκριση του από τη ΓΣ κάθε μιας από τις απορροφούμενες εταιρίες. Η ΓΣ πρέπει επίσης να εγκρίνει τις ενδεχόμενες τροποποιήσεις του καταστατικού που απαιτούνται για την πραγματοποίηση της συγχώνευσης (ιδίως την αύξηση κεφαλαίου, βλ. άρθρο 72 § 1). Η απόφαση της ΓΣ, με την οποία παρέχεται η έγκριση, λαμβάνεται με αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία, μετά όμως την πάροδο της μηνιαίας προθεσμίας του αρθρ. 70 § 2. Μετά την έγκρισή της η σύμβαση συγχώνευσης πρέπει να περιβληθεί τον συμβολαιογραφικό τύπο (άρθρο 74 § 1).

δ) Αν και δεν προβλέπεται ρητά στον νόμο, η συγχώνευση πραγματοποιείται κατά κανόνα με αύξηση κεφαλαίου της απορροφούσας εταιρίας, ώστε να γίνει δυνατή η ανταλλαγή των μετοχών. Η εταιρική περιουσία των απορροφούμενων εταιριών εισφέρεται ως εισφορά σε είδος στην απορροφούσα, η οποία εκδίδει νέες μετοχές που παραχωρεί στους μετόχους των απορροφούμενων ΑΕ ως αντιστάθμισα των μετοχών που έχασαν (πρβλ. άρθρο 71 § 2 στοιχ. α). Οι μετοχές της απορροφούσας δεν παρέχουν δικαίωμα προτιμήσεως στην περίπτωση αυτή (πρβλ. § 11 αρθρ. 13).

Εφόσον η απορροφούσα κατέχει μετοχές των απορροφούμενων εταιριών, δεν απαιτείται ως προς την αξία των μετοχών αυτών παραχώρηση νέων μετοχών στους μετόχους των απορροφούμενων (δεν χρειάζεται αύξηση κεφαλαίου). Εφόσον μάλιστα η απορροφούσα κατέχει το 100% των μετοχών των απορροφούμενων, ο νόμος διευκολύνει και απλουστεύει τη διαδικασία συγχώνευσης (βλ. άρθρα 78, 34 § 2 στοιχ. δ). Αύξηση κεφαλαίου δεν απαιτείται και ως προς την αξία των μετοχών της απορροφούσας που κατέχει η ίδια ή οι απορροφούμενες εταιρίες (βλ. άρθρο 75 § 4, πρβλ. και άρθρο 16 § 4 στοιχ. β). Αν η απορροφούσα εταιρία είναι η θυγατρική της απορροφούμενης, δεν απαιτείται, και στην περίπτωση αυτή, αύξηση κεφαλαίου (reverse merger),

ε) Η ύπαρξη και η νομιμότητα όλων των διαδικαστικών πράξεων και διατυπώσεων που προβλέπει ο νόμος για τη συγχώνευση (αποφάσεις ΓΣ, σύμβαση συγχώνευσης, έκθεση επιτροπής εμπειρογνομόνων, βεβαίωση για έλλειψη αντιρρήσεων εκ μέρους των πιστωτών) ελέγχεται από την εποπτεύουσα αρχή, η οποία, εφόσον από τον έλεγχο δεν προκύψει κάποια έλλειψη ή παράβαση, παρέχει την έγκριση της για τη συγχώνευση (άρθρο 74 § 2).

στ) Ακολουθούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας του αρθρ. 7β, στις οποίες υποβάλλονται οι αποφάσεις των ΓΣ, η σύμβαση συγχωνεύσεως, η δήλωση ότι δεν υπάρχουν αντιρρήσεις εκ μέρους των πιστωτών ή ότι οι τυχόν προβληθείσες επιλύθηκαν καθώς και η έγκριση της διοικήσεως. Η συγχώνευση ολοκληρώνεται πάντως με την καταχώριση στο ΜΑΕ της εγκριτικής απόφασης της διοικήσεως (άρθρο 75 § 1), η οποία έχει συστατικό χαρακτήρα.

β. Προστασία δανειστών και μετόχων

Με τη συγχώνευση μεταβάλλεται το πρόσωπο του οφειλέτη, αφού τα χρέη της συγχωνευόμενης εταιρίας αναλαμβάνει η απορροφούσα. Επειδή με τη συγχώνευση επέρχεται σύγχυση των περιουσιών και των χρεών των απορροφούμενων εταιριών, ο νόμος προνοεί για την προστασία των εταιρικών δανειστών. Οι δανειστές (όλων των συγχωνευόμενων εταιριών) έχουν δικαίωμα να ζητήσουν εγγυήσεις και, σε περίπτωση άρνησης της εταιρίας να τις χορηγήσει, μπορούν να προβάλουν εγγράφως αντιρρήσεις κατά της συγχώνευσης. Η διαφορά λύνεται από το μονομελές πρωτοδικείο, το οποίο, παρά τις αντιρρήσεις των δανειστών, μπορεί να επιτρέψει τη συγχώνευση, αν κρίνει ότι δεν κινδυνεύουν τα συμφέροντα τους (άρθρο 70 §§ 2, 3). Ειδικά για τους κατόχους μετατρέψιμων ομολογιών, απαιτείται η έγκρισή τους για τη συγχώνευση, η οποία παρέχεται με απόφαση που λαμβάνεται σε συγκροτούμενη για τον λόγο αυτό ιδιαίτερη συνέλευση με τα ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας των

αρθρ. 29 §§ 1 και 31 § 1 (άρθρο 70 § 4).

Με τη συγχώνευση θίγονται επίσης ιδιαίτερα έντονα τα συμφέροντα των μετόχων της μειοψηφίας των απορροφούμενων εταιριών, οι οποίοι χάνουν τα μετοχικά τους δικαιώματα και γίνονται μέτοχοι άλλης εταιρίας, παρά την εκφρασμένη στη ΓΣ αντίθεσή τους. Αλλά και τα συμφέροντα των μετόχων της μειοψηφίας της απορροφούσας εταιρίας μπορούν να θιγούν, ιδίως όταν οι απορροφούμενες είναι υπερχρεωμένες. Πρέπει λοιπόν να είναι εξασφαλισμένη η (και μετά τη συγχώνευση) διατήρηση της εσωτερικής αξίας των μετοχών όλων των εταιριών. Γι' αυτό επιδίωξη του νομοθέτη είναι η σχέση ανταλλαγής των μετοχών των απορροφούμενων εταιριών με τις μετοχές της απορροφούσας να είναι δίκαιη και λογική (βλ. άρθρο 71 § 2). Οι μέτοχοι των συγχωνευόμενων εταιριών μπορούν να θιγούν επίσης, όταν αλλοιώνονται τα μέχρι τότε ποσοστά τους επί του κεφαλαίου, όταν χάνουν τυχόν ιδιαίτερα δικαιώματα που είχαν κλπ.

Στην προστασία των μετόχων αποβλέπει και το δικαίωμα ενημέρωσης κάθε μετόχου, σχετικά με έγγραφα συναφή με τη συγχώνευση (όπως το σχέδιο της σύμβασης συγχώνευσης και οι επ' αυτών εκθέσεις των ΔΣ, οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις ή ο προσωρινός ισολογισμός και η έκθεση επιτροπής εμπειρογνομόνων, (άρθρο 73 § 1).

Εφόσον υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών (π.χ. προνομιούχες), η απόφαση της ΓΣ για τη συγχώνευση πρέπει να εγκριθεί με απόφαση της ιδιαίτερης συνέλευσης κάθε κατηγορίας που θίγεται, η οποία λαμβάνεται με τα ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας των αρθρ. 29 §§ 3 και 4 και 31 § 2 (άρθρο 72 § 2).

Στην προστασία των μετόχων και των τρίτων (δανειστών) αποβλέπει επίσης και η ως προς αυτούς θεσπιζόμενη ευθύνη κάθε μέλους του ΔΣ των συγχωνευόμενων εταιριών για κάθε πταίσμα κατά την προετοιμασία και πραγματοποίηση της

συγχώνευσης καθώς και κάθε μέλους της επιτροπής εμπειρογνομόνων για κάθε πταίσμα κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους (άρθρο 76).

Αν η εταιρία έχει εκδώσει άλλους, μη μετοχικούς, τίτλους (όπως είναι οι ιδρυτικοί τίτλοι), η απορροφούσα εταιρία πρέπει να τους παραχωρήσει δικαιώματα τουλάχιστον ισοδύναμα με αυτά που είχαν στην απορροφούμενη εταιρία, εκτός αν κάθε κομιστής ενέκρινε την τροποποίηση ή κατάργηση των δικαιωμάτων του (άρθρο 70 § 5).

γ. Αποτελέσματα

Με την καταχώριση στο ΜΑΕ της απόφασης της διοικήσεως που ενέκρινε τη συγχώνευση οι απορροφούμενες εταιρίες παύουν αυτοδικαίως να υπάρχουν. Οι μέτοχοι των απορροφούμενων εταιριών γίνονται μέτοχοι της απορροφούσας εταιρίας.

Τούτο δεν ισχύει ως προς μετοχές της απορροφούσας που κατέχει είτε η ίδια είτε οι απορροφούμενες (§ 4 αρθρ. 75, βλ. και π.π. 41/10). Συγχρόνως η περιουσία κάθε απορροφούμενης εταιρίας, περιλαμβανομένων και των διοικητικών αδειών, μεταβιβάζεται ταυτόχρονα με οιονεί καθολική διαδοχή στην απορροφούσα, η οποία υποκαθίσταται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των απορροφούμενων, ενώ οι εκκρεμείς δίκες δεν διακόπτονται αλλά συνεχίζονται από την απορροφούσα (άρθρο 75 §§ 1, 2)²⁵.

Εντούτοις οι διατυπώσεις που προβλέπονται για τη μεταβίβαση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων πρέπει να τηρηθούν (όπως π.χ. μεταγραφή ακινήτων, καταχώριση σήματος, § 3 αρθρ. 75).

δ. Ακυρότητα

Μέχρι την καταχώριση της εγκριτικής απόφασης της διοικήσεως για τη συγχώνευση στο ΜΑΕ, με την οποία συντελείται η συγχώνευση (άρθρο 75 § 1),

μπορεί να προβληθεί οποιοδήποτε διαδικαστικό ή ουσιαστικό ελάττωμα. Μετά την καταχώριση, για λόγους ασφάλειας των συναλλαγών, η συγχώνευση μπορεί να κηρυχθεί άκυρη μόνο αν (άρθρο 77 § 1): α) δεν ελήφθη από τη ΓΣ ή την ιδιαίτερη συνέλευση οποιασδήποτε κατηγορίας μετόχων απόφαση για συγχώνευση από μία έστω από τις εταιρείες που συγνωνεύθηκαν ή η ληφθείσα είναι άκυρη ή ακυρώσιμη κατά τις διατάξεις των αρθρ. 35α και 35β· β) δεν συνήφθη ή δεν συνήφθη με συμβολαιογραφικό έγγραφο η σύμβαση συγχώνευσης· γ) δεν έχει προσαρτηθεί υπεύθυνη δήλωση ότι δεν προβλήθηκαν αντιρρήσεις εκ μέρους πιστωτών ή ότι οι προβληθείσες επιλύθηκαν και δ) έγινε καταχώριση της συγχώνευσης στο ΜΑΕ παρά την έλλειψη εγκριτικής απόφασης της διοικήσεως ή παρότι η έγκριση δόθηκε χωρίς να προηγηθεί έλεγχος νομιμότητας (βλ. § 2 αρθρ. 74) ή παρότι παραλείφθηκε η καταχώριση της έγκρισης στο ΜΑΕ.

Όπως στην ίδρυση (βλ. 28/27) έτσι και στη συγχώνευση υπάρχει αντίφαση μεταξύ των διατάξεων. Διότι, αφού η καταχώριση της έγκρισης της διοικήσεως στο ΜΑΕ έχει συστατικό χαρακτήρα (άρθρο 75 § 1), η έλλειψή της έπρεπε να είχε ως συνέπεια ότι η συγχώνευση είναι ανυπόστατη και όχι άκυρη. Η έλλειψη όμως αυτή ορίζεται ως απλός λόγος ακυρότητας (άρθρο 77 § 1 στοιχ. α σε συνδ. με άρθρο 74 § 1). Η τελευταία διάταξη πρέπει να επικρατήσει, διότι ανταποκρίνεται στη ρύθμιση της αντίστοιχης κοινοτικής οδηγίας.

Η παράλειψη άλλων διατυπώσεως ή η ύπαρξη άλλων ελαττωμάτων θεραπεύονται με την καταχώριση στο ΜΑΕ. Ρητά προβλέπεται στη νέα διάταξη του αρθρ. 77α ότι η συγχώνευση δεν κηρύσσεται άκυρη για τον λόγο ότι η σχέση ανταλλαγής έχει ορισθεί ιδιαίτερα χαμηλή, οι δε ζημιούμενοι μέτοχοι των απορροφούμενων εταιριών μπορούν να ζητήσουν δικαστικά αποζημίωση από την απορροφούσα εταιρία, χωρίς να παρεμποδίζεται η συνέχιση της διαδικασίας

συγχώνευσης (άρθρο 77α).

Η ακυρότητα δεν επέρχεται αυτοδικαίως αλλά κηρύσσεται από το μονομελές πρωτοδικείο, η απόφαση του οποίου υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας. Η προθεσμία ακύρωσης είναι εξάμηνη από την ημερομηνία της καταχώρισης στο ΜΑΕ. Αν οι λόγοι ακυρότητας αρθούν εκ των υστέρων, η συγχώνευση δεν πάσχει, ενώ το δικαστήριο μπορεί να θέσει προθεσμία για την άρση των λόγων ακυρότητας. Κατά της απόφασης που κηρύσσει την ακυρότητα της συγχώνευσης μπορεί να ασκηθεί τριτανακοπή (άρθρο 77 §§ 1-5).

Δεν προβλέπονται στον νόμο συνέπειες της ακυρότητας της συγχώνευσης, από τις §§ 6 και 7 αρθρ. 77 συνάγεται όμως ότι η ακυρότητα δρα αναδρομικά και ότι επομένως επανέρχεται η πριν από τη συγχώνευση κατάσταση, με αποτέλεσμα την «αναβίωση» όλων των εταιριών που συγχωνεύθηκαν. Πάντως ρητά ορίζεται στις διατάξεις που προαναφέρθηκαν ότι οι υποχρεώσεις που δημιουργήθηκαν στο μεταξύ διάστημα σε βάρος της απορροφούσας εταιρίας δεν θίγονται και ότι γι' αυτές ευθύνονται εις ολόκληρον οι εταιρίες που έλαβαν μέρος στη συγχώνευση.

Συγχώνευση με σύσταση νέας ΑΕ

Άλλος τρόπος, με τον οποίο μπορεί να επέλθει συγχώνευση, είναι με τη σύσταση νέας εταιρίας. Στην περίπτωση αυτή δύο ή περισσότερες εταιρίες μεταβιβάζουν την περιουσία τους ως όλο στη νέα εταιρία που ιδρύουν. Οι μεταβιβάζουσες εταιρίες εξαφανίζονται ως υποκείμενα δικαίου, οι δε μέτοχοί τους παίρνουν ως αντάλλαγμα για τη συμμετοχή που έχασαν μετοχές της νέας εταιρίας. Ως προς τις προϋποθέσεις και τις συνέπειες της συγχώνευσης με σύσταση νέας εταιρίας ισχύουν κατά τα λοιπά τα όσα εκτέθηκαν στη συγχώνευση με απορρόφηση (βλ. άρθρο 80).

Μεταβίβαση περιουσίας (εξαγορά)

Ο νόμος εξομοιώνει ως προς τα αποτελέσματα την πώληση της περιουσίας μίας ή περισσότερων ΑΕ σε άλλη με τη συγχώνευση με απορρόφηση (άρθρο 79). Η περίπτωση όμως αυτή, δηλαδή της εξαγοράς της περιουσίας άλλης εταιρίας, διαφέρει (από ουσιαστική άποψη) από τις δύο προηγούμενες, διότι δεν χορηγούνται στους μετόχους των εξαγοραζόμενων εταιριών, ως αντάλλαγμα για την απώλεια της συμμετοχής τους, μετοχές της εξαγοράζουσας αλλά χρήματα (που προέρχονται από το τίμημα της εξαγοράς). Ισοδυναμεί δηλαδή οικονομικά η περίπτωση αυτή με λύση και εκκαθάριση της εξαγοραζόμενης εταιρίας, αφού οι μέτοχοί της αποκλείονται και δεν συμμετέχουν στην εξαγοράζουσα. Πάντως κατά ρητή διάταξη του νόμου επέρχονται και σε αυτή την περίπτωση όλες οι συνέπειες της συγχώνευσης με απορρόφηση, εξαφανίζονται δηλαδή οι εξαγοραζόμενες εταιρίες χωρίς λύση και εκκαθάριση και μεταβιβάζεται η περιουσία τους με καθολική διαδοχή στην εξαγοράζουσα. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως όσα εκτέθηκαν στη συγχώνευση με απορρόφηση.

Κεφάλαιο 3^ο

ΔΙΑΣΠΑΣΗ Α.Ε.

Όπως προαναφέρθηκε, ο θεσμός της διάσπασης εισήχθη για πρώτη φορά στο ελληνικό δίκαιο με το πδ 498/1987 (άρθρα 81-89). Διάσπαση είναι η πράξη με την οποία η περιουσία μίας ΑΕ (διασπώμενη) διανέμεται και συγχρόνως μεταβιβάζεται με καθολική διαδοχή σε άλλες, δύο τουλάχιστον, ΑΕ (επωφελούμενες), οι οποίες είτε υπήρχαν (διάσπαση με απορρόφηση) είτε ιδρύονται ταυτόχρονα (διάσπαση ΑΕ σύσταση νέων ΑΕ) είτε άλλες μεν υπήρχαν και άλλες ιδρύονται για πρώτη φορά (διάσπαση με απορρόφηση και σύσταση νέων ΑΕ). Η διασπώμενη εταιρία παύει να υπάρχει, οι δε μέτοχοί της μετέχουν εφεξής στις επωφελούμενες ΑΕ, οι οποίες εκδίδουν για τον σκοπό αυτόν νέες μετοχές ύστερα από αύξηση κεφαλαίου.

Η διάσπαση μοιάζει με τη συγχώνευση ως προς το ότι η περιουσία της διασπώμενης εταιρίας μεταβιβάζεται με καθολική διαδοχή σε άλλες εταιρίες καθώς και ως προς το ότι η διασπώμενη παύει να υπάρχει. Η διαφορά από τη συγχώνευση έγκειται στο ότι στη συγχώνευση ολόκληρη η περιουσία (χωρίς δηλαδή να διανέμεται) των συγχωνευόμενων εταιριών μεταβιβάζεται σε μία άλλη εταιρία.

Δεν ρυθμίζεται στον νόμο η περίπτωση της απόσχισης ή μερικής διάσπασης (βλ. ν. 3517/2006), μολονότι η έκτη εταιρική οδηγία παρείχε στον εθνικό νομοθέτη την ευχέρεια να εισαγάγει τον εξαιρετικά χρήσιμο για την αναδιάρθρωση των επιχειρήσεων αυτό θεσμό. Απόσχιση υπάρχει, όταν εισφέρεται όλη ή μέρος (π.χ. κλάδος επιχειρήσεως) της περιουσίας μίας εταιρίας, η οποία εξακολουθεί να υφίσταται, σε άλλη ή άλλες νεοϊδρυόμενες ή ήδη υπάρχουσες θυγατρικές εταιρίες, τις δε νέες μετοχές αποκτά η εισφέρουσα εταιρία (και όχι οι μέτοχοι της, όπως στη συγχώνευση και τη διάσπαση). Συνεπώς η μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων

της μεταβιβάζουσας γίνεται στην περίπτωση αυτή με τις κοινές διατάξεις (ειδική διαδοχή αλλά με τις φορολογικές διευκολύνσεις του νδ 1297/1972 και του ν. 2166/1993). Επειδή η απόσχιση δεν ρυθμίζεται στον νόμο, τίθεται ζήτημα αρμοδιότητας του οργάνου που θα λάβει την απόφαση για την απόσχιση. Ορθότερη είναι η άποψη ότι απαιτείται απόφαση της ΓΣ. Άλλο δημιουργούμενο ζήτημα είναι εκείνο της ευθύνης για τα χρέη.

Οι διατάξεις που ρυθμίζουν τη διαδικασία της διάσπασης, την προστασία των δανειστών και των μετόχων, τα αποτελέσματα και την ακυρότητα της διάσπασης είναι παρεμφερείς με τις αντίστοιχες που ρυθμίζουν τη συγχώνευση.

3.1. Διάσπαση Ανωνύμων Εταιρειών

Άρθρο 81

Η διάσπαση ανώνυμων εταιρειών πραγματοποιείται, είτε με απορρόφηση, είτε με σύσταση νέων εταιρειών, είτε με απορρόφηση και σύσταση νέων εταιρειών.

Διάσπαση με απορρόφηση είναι η πράξη με την οποία μια ανώνυμη εταιρεία (διασπώμενη), η οποία λύεται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζει σε άλλες υφιστάμενες ανώνυμες εταιρείες (επωφελούμενες) το σύνολο της περιουσίας της (ενεργητικό και παθητικό) έναντι απόδοσης στους μετόχους της μετοχών εκδιδόμενων από τις επωφελούμενες εταιρείες και, ενδεχομένως, καταβολής ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών, που αποδίδονται στους μετόχους της διασπώμενης εταιρείας, και αθροιστικά με την αξία των μετοχών αυτών την αξία της καθαρής θέσης της εισφερόμενης περιουσίας αυτής της εταιρείας.

Διάσπαση με σύσταση νέων εταιρειών είναι η πράξη με την οποία μία ανώνυμη εταιρεία (διασπώμενη), η οποία λύεται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση,

μεταβιβάζει σε άλλες ανώνυμες εταιρείες που συνιστώνται ταυτόχρονα (επωφελούμενες) το σύνολο της περιουσίας της (ενεργητικό και παθητικό) έναντι απόδοσης στους μετόχους της μετοχών εκδιδόμενων από τις επωφελούμενες εταιρείες και, ενδεχομένως, καταβολής ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών, που αποδίδονται στους μετόχους της διασπώμενης εταιρείας, και αθροιστικά με την αξία των μετοχών αυτών την αξία της καθαρής θέσης της εισφερόμενης περιουσίας αυτής της εταιρείας.

Διάσπαση με απορρόφηση και με σύσταση νέων εταιρειών είναι η πράξη με την οποία μια ανώνυμη εταιρεία (διασπώμενη), η οποία λύεται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζει μερικώς σε άλλες υφισταμένες ανώνυμες εταιρείες (επωφελούμενες με απορρόφηση) και μερικώς σε άλλες ανώνυμες εταιρείες που συνιστώνται ταυτόχρονα (επωφελούμενες με σύσταση) το σύνολο της περιουσίας της (ενεργητικό και παθητικό) έναντι απόδοσης στους μετόχους της μετοχών εκδιδόμενων από τις επωφελούμενες εταιρείες και, ενδεχομένως, καταβολής ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά προς συμψηφισμό μετοχών τις οποίες δικαιούνται. Το ποσό αυτό δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών, που αποδίδονται στους μετόχους της διασπώμενης εταιρείας, και αθροιστικά με την αξία των μετοχών αυτών την αξία της καθαρής θέσης της εισφερόμενης περιουσίας αυτής της εταιρείας.

Στα σημεία που οι διατάξεις των άρθρων 81 έως και 87 παραπέμπουν στις διατάξεις των άρθρων 69 έως και 80, ως «εταιρείες που συγχωνεύονται» ή «συγχωνευόμενες εταιρείες», νοούνται οι εταιρείες που συμμετέχουν στη διάσπαση, ως «απορροφούσα εταιρεία» νοείται κάθε μία από τις επωφελούμενες εταιρείες, ως «απορροφούμενη ή απορροφούμενες εταιρείες» η διασπώμενη εταιρεία, ως

«συγχώνευση» η διάσπαση και ως «σχέδιο σύμβασης συγχώνευσης» το σχέδιο σύμβασης διάσπασης.

3.2. Διάσπαση με απορρόφηση

Άρθρο 82

Σχέδιο σύμβασης διάσπασης

Τα Διοικητικά Συμβούλια των εταιρειών που συμμετέχουν στη διάσπαση καταρτίζουν εγγράφως σχέδιο σύμβασης διάσπασης.

Το σχέδιο σύμβασης διάσπασης περιέχει τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Την ειδικότερη μορφή, την επωνυμία και την έδρα των εταιρειών που συμμετέχουν στη διάσπαση, καθώς και τον αριθμό μητρώου τους.

β) Τη σχέση ανταλλαγής των μετοχών και, ενδεχομένως, το ύψος του χρηματικού ποσού μετρητών που προβλέπει το άρθρο 81.

γ) Τις διατυπώσεις παράδοσης των νέων μετοχών που εκδίδουν οι επωφελούμενες εταιρείες.

δ) Την ημερομηνία από την οποία οι μετοχές, που παραδίδονται στους μετόχους της διασπώμενης εταιρείας, παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη καθεμιάς από τις επωφελούμενες εταιρείες, καθώς και κάθε ειδικό όρο σχετικό με το δικαίωμα αυτό.

ε) Την ημερομηνία από την οποία οι πράξεις της διασπώμενης εταιρείας θεωρούνται, από λογιστική άποψη, ότι γίνονται για λογαριασμό καθεμιάς από τις επωφελούμενες εταιρείες, και την τύχη των οικονομικών αποτελεσμάτων της διασπώμενης εταιρείας, που θα προκύψουν από την ημερομηνία αυτή μέχρι την ημερομηνία ολοκλήρωσης της διάσπασης ως προς κάθε μία από τις επωφελούμενες εταιρείες, όπως προβλέπεται στα άρθρα 84 παρ. 4 και 85.

στ) Τα δικαιώματα που εξασφαλίζουν οι επωφελούμενες εταιρείες στους με-

τόχους που έχουν ειδικά δικαιώματα στη διασπώμενη εταιρεία, καθώς και στους κατόχους άλλων τίτλων, πλην μετοχών, ή τα μέτρα που προτείνονται γι' αυτούς.

ζ) Όλα τα ιδιαίτερα πλεονεκτήματα που, ενδεχομένως, παρέχονται στα μέλα του Διοικητικού Συμβουλίου και στους τακτικούς ελεγκτές των εταιρειών που συμμετέχουν στη διάσπαση.

η) Την ακριβή καταγραφή και περιγραφή των στοιχείων του ενεργητικού και παθητικού της διασπώμενης εταιρείας, που πρέπει να μεταβιβαστούν σε κάθε μία από τις επωφελούμενες εταιρείες.

θ) Την κατανομή στους μετόχους της διασπώμενης εταιρείας των μετοχών που εκδίδονται από τις επωφελούμενες εταιρείες, καθώς και το κριτήριο στο οποίο βασίζεται η κατανομή αυτή.

Αν για στοιχεία του ενεργητικού της διασπώμενης εταιρείας, με βάση το σχέδιο σύμβασης διάσπασης, δεν προβλέπεται η μεταβίβασή τους στις επωφελούμενες εταιρείες και εφόσον η ερμηνεία του σχεδίου αυτού δεν παρέχει τη δυνατότητα να καθοριστεί ο τρόπος κατανομής τους, τα στοιχεία αυτά ή η αντίστοιχη αξία τους κατανέμονται μεταξύ όλων των επωφελούμενων εταιρειών ανάλογα με την καθαρή θέση της εισφερόμενης περιουσίας σε κάθε μία από αυτές, σύμφωνα με το σχέδιο σύμβασης διάσπασης.

Αν για στοιχεία του παθητικού της διασπώμενης εταιρείας, με βάση το σχέδιο σύμβασης διάσπασης, δεν προβλέπεται η μεταβίβαση τους στις επωφελούμενες εταιρείες και εφόσον η ερμηνεία του σχεδίου αυτού δεν παρέχει τη δυνατότητα να καθοριστεί ο τρόπος κατανομής τους, κάθε μία από τις επωφελούμενες εταιρείες ευθύνεται εις ολόκληρον μέχρι του ύψους της καθαρής θέσης της εισφερόμενης περιουσίας σ' αυτή την επωφελούμενη εταιρεία.

Το σχέδιο σύμβασης διάσπασης υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας

του άρθρου 7β, από κάθε εταιρεία που συμμετέχει στη διάσπαση. [Η παρ. 4 αντικαταστάθηκε από το άρθρο 75 παρ. 2 του Ν 3604/2007.]

Οι διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 69 εφαρμόζονται και στην περίπτωση διάσπασης εταιρειών. Στην προβλεπόμενη έκθεση των Διοικητικών Συμβουλίων των εταιρειών που συμμετέχουν στη διάσπαση επεξηγείται και αιτιολογείται και το κριτήριο κατανομής στους μετόχους της διασπώμενης εταιρείας των εκδιδόμενων μετοχών των επωφελούμενων εταιρειών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της διασπώμενης εταιρείας υποχρεούται να ενημερώνει τη γενική συνέλευση των μετόχων, της παρ. 2 του άρθρου 84, καθώς και τα Διοικητικά Συμβούλια των επωφελούμενων εταιρειών, προκειμένου με τη σειρά τους να ενημερώσουν τις γενικές συνελεύσεις των μετόχων τους, για κάθε σημαντική μεταβολή του ενεργητικού και του παθητικού που έγινε από την ημερομηνία κατάρτισης του σχεδίου σύμβασης διάσπασης μέχρι την ημερομηνία συνεδρίασης της γενικής συνέλευσης της εταιρείας που καλείται να αποφανθεί ως προς το σχέδιο.

[Το άρθρο 82 προστέθηκε με το άρθρο 15 του ΠΔ 498/1987 (προσαρμογή στα άρθρα 3, 4 και 7 της Έκτης Οδηγίας ΕΟΚ).]

Απόσπασμα Αιτ. Έκθεσης Ν 3604/2007: *«Αντικαθίσταται η παρ. 4 του άρθρου 82 του ΚΝ 2190/1920, με σκοπό την επιτάχυνση της διαδικασίας διάσπασης, δεδομένου ότι και σε αυτήν περίπτωση, όπως και στη συγχώνευση, δεν απαιτείται πλέον να περάσει δίμηνο από τη δημοσίευση του σχεδίου σύμβασης διάσπασης μέχρι την ημερομηνία της Γενικής Συνέλευσης, η οποία καλείται να αποφασίσει για το σχέδιο αυτό».*

Άρθρο 83

Οι διατάξεις του άρθρου 70 εφαρμόζονται και στην περίπτωση διάσπασης εταιρειών. Η προβλεπόμενη από την παρ. 1 του άρθρου 70 δημοσίευση γίνεται μέσα

σε δέκα (10) ημέρες από την ολοκλήρωση των διατυπώσεων που προβλέπονται από την παρ. 4 του άρθρου 82.

Σε περίπτωση που πιστωτής ή ομολογιούχος δανειστής επωφελούμενης εταιρείας, στην οποία η σχετική υποχρέωση μεταβιβάστηκε σύμφωνα με το σχέδιο σύμβασης διάσπασης, δεν ικανοποιήθηκε από την εταιρεία αυτή, για την ικανοποίηση του ευθύνονται εις ολόκληρον και οι λοιπές επωφελούμενες εταιρείες μέχρι του ύψους της καθαρής θέσης της περιουσίας που εισφέρθηκε από τη διασπώμενη εταιρεία σε κάθε μία από τις εταιρείες αυτές.

[Το άρθρο 83 προστέθηκε με το άρθρο 15 του ΠΔ 498/1987 (προσαρμογή στο άρθρο 12 της Έκτης Οδηγίας ΕΟΚ).]

Άρθρο 84

Για την επιτροπή εμπειρογνομόνων που εξετάζει τους όρους που περιλαμβάνονται στο σχέδιο σύμβασης της διάσπασης και συντάσσει έγγραφη έκθεση προς τη γενική συνέλευση των μετόχων των εταιρειών που συμμετέχουν στη διάσπαση, καθώς και το περιεχόμενο της έκθεσης, την κοινοποίηση της και τα δικαιώματα των εμπειρογνομόνων, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 71.

Για τη διάσπαση απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης κάθε μιας από τις εταιρείες που συμμετέχουν στη διάσπαση. Όσον αφορά την πλειοψηφία που απαιτείται για τις αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων, τη σύγκληση τους, το περιεχόμενο των αποφάσεων αυτών και την ανάγκη για χωριστές ψηφοφορίες, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 72.

Όταν οι μετοχές που εκδίδονται από τις επωφελούμενες εταιρείες δεν κατανέμονται στους μετόχους της διασπώμενης εταιρείας κατ' αναλογία των δικαιωμάτων τους στο κεφάλαιο της, οι μειοψηφούντες μέτοχοι της διασπώμενης εταιρείας μπορούν να απαιτήσουν από την εταιρεία αυτή να εξαγοράσει τις μετοχές τους. Στην περίπτωση

αυτή έχουν αξίωση για ποσό ανάλογο με την αξία των μετοχών τους και αν υπάρξει διαφωνία για το ποσό αυτό αποφαινεται το μονομελές πρωτοδικείο, το οποίο δικάζει κατά τη διαδικασία της εκούσιας δικαιοδοσίας.

Για τα δικαιώματα των μετόχων των εταιρειών, που συμμετέχουν στη διάσπαση, να λαμβάνουν γνώση των κρίσιμων εγγράφων που αφορούν τη διάσπαση, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 73.

Για τη σύμβαση διάσπασης, τις αποφάσεις των γενικών συνελεύσεων που εγκρίνουν τη διάσπαση και τη διοικητική έγκριση τους, καθώς και τη δημοσιότητά τους, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 74.

Η σύμβαση διάσπασης μεταξύ της διασπώμενης εταιρείας και των επωφελούμενων εταιρειών, που καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο και υπογράφεται από τους νόμιμους εκπροσώπους των εταιρειών που συμμετέχουν στη διάσπαση, έπειτα από ειδική εξουσιοδότηση των γενικών συνελεύσεων των μετόχων των εταιρειών που εγκρίνουν το σχέδιο σύμβασης διάσπασης, περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που προβλέπονται από την παρ. 2 του άρθρου 82.

Για την ευθύνη των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της διασπώμενης εταιρείας και των εμπειρογνομόνων της παρ. 1 εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 76.

[Το άρθρο 84 προστέθηκε με το άρθρο 15 του ΠΔ 498/1987 (προσαρμογή στα άρθρα 8, 5, 9, 16 και 18 της Έκτης Οδηγίας ΕΟΚ).]

3.3. Αποτελέσματα της διάσπασης

Άρθρο 85

Από την καταχώρηση στο μητρώο ανώνυμων εταιρειών της εγκριτικής απόφασης της διάσπασης, που προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 84, επέρχονται αυτοδίκαια και ταυτόχρονα χωρίς καμιά άλλη διατύπωση, τόσο για τις εταιρείες που

συμμετέχουν στη διάσπαση, όσο και έναντι τρίτων, τα ακόλουθα αποτελέσματα:

α) Η μεταβίβαση του συνόλου της περιουσίας (ενεργητικού και παθητικού) της διασπώμενης εταιρείας στις επωφελούμενες εταιρείες, περιλαμβανομένων των διοικητικών αδειών που έχουν εκδοθεί υπέρ της διασπώμενης εταιρείας και αφορούν τη μεταβιβαζόμενη περιουσία. Η μεταβίβαση αυτή γίνεται υπό μορφή μεριδίων και σύμφωνα με την κατανομή που προβλέπεται στο σχέδιο σύμβασης διάσπασης της παρ. 2 του άρθρου 82 ή από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 82.

β) Οι μέτοχοι της διασπώμενης εταιρείας γίνονται μέτοχοι μιας ή περισσότερων επωφελούμενων εταιρειών, σύμφωνα με την κατανομή που προβλέπεται από το σχέδιο σύμβασης διάσπασης της παρ. 2 του άρθρου 82.

γ) Η διασπώμενη εταιρεία παύει να υπάρχει.

Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται αυτοδικαίως από τις επωφελούμενες εταιρείες ή κατ' αυτών, κατά την προβλεπόμενη κατανομή από το σχέδιο σύμβασης διάσπασης της παρ. 2 του άρθρου 82 ή από τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 82, χωρίς καμιά ειδικότερη διατύπωση από μέρους των εταιρειών αυτών για τη συνέχιση, χωρίς να επέρχεται βίαια διακοπή της δίκης και χωρίς να απαιτείται δήλωση για την επανάληψή τους.

Οι προβλεπόμενες από την ισχύουσα νομοθεσία ιδιαίτερες διατυπώσεις για τη μεταβίβαση ορισμένων περιουσιακών στοιχείων, ισχύουν και στην περίπτωση διάσπασης.

Οι μετοχές επωφελούμενης εταιρείας δεν ανταλλάσσονται με μετοχές της διασπώμενης εταιρείας που κατέχονται:

α) είτε από την ίδια την επωφελούμενη εταιρεία, είτε από πρόσωπο που ενεργεί στο όνομα του, αλλά για λογαριασμό της εταιρείας αυτής,

β) είτε από την ίδια διασπώμενη εταιρεία, είτε από πρόσωπο που ενεργεί στο

όνομα του αλλά για λογαριασμό της εταιρείας αυτής.

Απόσπασμα Αιτ. Έκθεσης Ν 3604/2007: «Προστίθεται στα αποτελέσματα της διάσπασης και η μεταβίβαση των διοικητικών αδειών που έχουν εκδοθεί υπέρ της διασπώμενης εταιρείας (παρ. 1, περ. α' εδ. α').»

3.4. Ακυρότητα της διάσπασης

Άρθρο 86

Για την ακυρότητα της διάσπασης, την άρση των λόγων ακυρότητας, τις διατυπώσεις δημοσιότητας της δικαστικής απόφασης που κηρύσσει την ακυρότητα και την άσκηση τριτανακοπής, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παρ. 1 έως και 5 του άρθρου 77.

Η δικαστική απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα της διάσπασης δεν θίγει το κύρος των υποχρεώσεων που γεννήθηκαν σε όφελος ή σε βάρος κάθε μιας από τις επωφελούμενες εταιρείες στην περίοδο μετά την ημερομηνία καταχώρησης στο μητρώο ανώνυμων εταιρειών της εγκριτικής απόφασης της διάσπασης, που προβλέπεται από την παρ. 4 του άρθρου 84, και πριν από την υποβολή της απόφασης αυτής σε δημοσιότητα που προβλέπεται από την προηγούμενη παρ. 1.

Κάθε μια από τις επωφελούμενες εταιρείες ευθύνεται για τις υποχρεώσεις της προηγούμενης παρ. 2. Για τις υποχρεώσεις αυτές ευθύνεται επίσης και η διασπώμενη εταιρεία εις ολόκληρον μέχρι του ύψους της καθαρής θέσης της περιουσίας που μεταβιβάστηκε σε κάθε επωφελούμενη εταιρεία.

Για τη σχέση ανταλλαγής εφαρμόζεται αναλόγως το άρθρο 77α. [Η παρ. 4 προτέθηκε με το άρθρο 77 παρ. 2 του Ν 3604/2007.]

Σημ.: Σύμφωνα με το άρθρο 79 παρ. 9 του Ν 3604/2007, οι νέες διατάξεις των άρθρων 77α, 79α και της παρ. 4 του άρθρου 86 του ΚΝ 2190/1920, εφαρμόζονται σε συγχωνεύσεις, εξαγορές ή διασπάσεις που αποφασίζονται μετά την έναρξη ισχύος

του Ν 3604/2007, δηλ. την 8.8.2007.

3.5. Διάσπαση Εταιρείας οι μετοχές της οποίας κατέχονται 100% από τις επωφελούμενες

Άρθρο 87

Σε περίπτωση κατά την οποία όλες οι μετοχές της διασπώμενης εταιρείας, που παρέχουν δικαίωμα ψήφου στη γενική συνέλευση των μετόχων της, ανήκουν στις επωφελούμενες εταιρείες, δεν είναι απαραίτητη η έγκριση της διάσπασης από τη γενική συνέλευση της διασπώμενης εταιρείας, κατά παρέκκλιση από την παρ. 2 του άρθρου 84 αν:

α) η προβλεπόμενη από την παρ. 4 του άρθρου 82 δημοσιότητα έχει γίνει, για κάθε μία από τις εταιρείες που συμμετέχουν στη διάσπαση, τουλάχιστον ένα μήνα πριν η διάσπαση παράγει αποτελέσματα σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 85,

β) όλοι οι μέτοχοι των εταιρειών που συμμετέχουν στη διάσπαση έχουν το δικαίωμα, τουλάχιστον ένα μήνα πριν η διάσπαση παράγει αποτελέσματα σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 85, να λαμβάνουν γνώση στην έδρα της εταιρείας τους, των εγγράφων που προβλέπονται από τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 73, η οποία εφαρμόζεται και στις διασπάσεις κατά τα προβλεπόμενα από την παρ. 3 του άρθρου 84. Οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 73 εφαρμόζονται και στην περίπτωση αυτή,

γ) μέτοχος ή μέτοχοι της διασπώμενης εταιρείας, οι οποίοι διαθέτουν μετοχές με δικαίωμα ψήφου που αντιπροσωπεύουν το 5% τουλάχιστον του καλυφθέντος κεφαλαίου, δεν έχουν ζητήσει τη σύγκληση της γενικής συνέλευσης της εταιρείας αυτής για να αποφανθεί σχετικά με το σχέδιο σύμβασης διάσπασης, και

δ) το Διοικητικό Συμβούλιο της διασπώμενης εταιρείας ενημέρωσε τα Διοικητικά Συμβούλια των επωφελούμενων εταιρειών σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 82.

[Το άρθρο 87 προστέθηκε με το άρθρο 15 του ΠΔ 498/1987 (προσαρμογή στο άρθρο 20 της Έκτης Οδηγίας ΕΟΚ).]

3.6. Διάσπαση με σύσταση νέων Ανώνυμων Εταιρειών

Άρθρο 88

1. Με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 4α, τα άρθρα 82 έως και 86 εφαρμόζονται αναλόγως και στη διάσπαση με σύσταση νέων εταιρειών. Για την εφαρμογή αυτής της διάταξης ως «εταιρεία που συμμετέχει στη διάσπαση» νοείται η διασπώμενη εταιρεία και ως «επωφελούμενη εταιρεία» καθεμιά από τις νέες εταιρείες που συνιστώνται.

Στο σχέδιο διάσπασης αναφέρονται, εκτός από τα στοιχεία του άρθρου 82 παρ. 2, η ειδικότερη μορφή, η επωνυμία και η έδρα κάθε νέας εταιρείας.

Το σχέδιο διάσπασης μαζί με το καταστατικό κάθε νέας εταιρείας, εγκρίνονται από τη γενική συνέλευση των μετόχων της διασπώμενης εταιρείας.

Η διάσπαση της υφιστάμενης εταιρείας (διασπώμενης) και η σύσταση των νέων εταιρειών (επωφελούμενων) γίνεται με πράξη που καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο και υπογράφεται από τους νόμιμους εκπροσώπους της διασπώμενης εταιρείας, έπειτα από ειδική εξουσιοδότηση της γενικής συνέλευσης των μετόχων της προηγούμενης παρ. 3. Η πράξη αυτή περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία της πιο πάνω παρ. 2, καθώς επίσης και τα καταστατικά των συνιστώμενων εταιρειών.

3.7. Διάσπαση με απορρόφηση και σύσταση νέων ΑΕ

Άρθρο 89

Σε περίπτωση διάσπασης ανώνυμης εταιρείας με απορρόφηση και με σύσταση νέων εταιρειών, κατά τα προβλεπόμενα από την παρ. 4 του άρθρου 81, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 82 έως και 87 και του άρθρου 88,

κατά περίπτωση. [Η παρ. 1 αντικαταστάθηκε από το άρθρο 18 του Ν 2339/1995.]

Η διάσπαση της υφιστάμενης εταιρείας και η απορρόφησή της από άλλες επίσης υφιστάμενες εταιρείες, καθώς επίσης και η σύσταση νέων εταιρειών, γίνεται με πράξη που καταρτίζεται με συμβολαιογραφικό έγγραφο και υπογράφεται από τους νόμιμους εκπροσώπους της διασπώμενης εταιρείας και των επωφελούμενων με απορρόφηση εταιρειών, έπειτα από ειδική εξουσιοδότηση των γενικών συνελεύσεων των μετόχων που εγκρίνουν το σχέδιο διάσπασης κατά τα προβλεπόμενα από τα άρθρα 84 παρ. 2 και 88 παρ. 3. Η πράξη αυτή περιλαμβάνει όλα τα στοιχεία που προβλέπονται από τα άρθρα 82 παρ. 2 και 88 παρ. 2, καθώς επίσης και τα καταστατικά των συνιστώμενων εταιρειών.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου μιας ανώνυμης εταιρείας αποτελεί μια ενδεδειγμένη και ευέλικτη στρατηγική επιλογή, προκειμένου να επιτευχθούν επίκαιροι επιχειρηματικοί στόχοι, όπως η άντληση κεφαλαίων, η εξασφάλιση χρηματοδοτήσεων και επιδοτήσεων καθώς και η διεύρυνση της ελευθερίας κινήσεων του νομικού της προσώπου. Στα πλαίσια της εξυπηρέτησης των παραπάνω στόχων εντάσσεται και η πρακτική της συγχώνευσης ανωνύμων εταιρειών.

Με την πρακτική αυτή, επέρχεται η ένωση των περιουσιών δύο ή περισσότερων ανωνύμων εταιρειών, χωρίς αυτές να λυθούν και να περιέλθουν στο στάδιο της εκκαθάρισης, κατά τέτοιο τρόπο, ώστε τουλάχιστον η μία από αυτές να παύει να υπάρχει, οπότε οι μέτοχοί της μετέχουν εφεξής στην άλλη εταιρεία που είτε εναπομένει είτε συνιστάται το πρώτον με την συγχώνευση.

Αυτό ακριβώς σημαίνει ότι η συγχώνευση μπορεί να πραγματοποιηθεί με δύο τρόπους. Η διάταξη του άρθρου 68 παράγραφος 1 του ν. 2190/1920, όπως ισχύει σήμερα, ορίζει ότι, «Η συγχώνευση ανωνύμων εταιριών πραγματοποιείται είτε με απορρόφηση, είτε με σύσταση νέας εταιρείας».

Συγχώνευση με σύσταση νέας εταιρείας είναι η πράξη με την οποία δύο ή περισσότερες ανώνυμες εταιρείες, λύνονται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση και μεταβιβάζουν το σύνολο της περιουσίας τους, δηλαδή τόσο το ενεργητικό όσο και το παθητικό της, σε ανώνυμη εταιρεία η οποία συνιστάται για πρώτη φορά για τον σκοπό αυτό, έναντι της απόδοσης στους μετόχους τους των μετοχών που εκδίδει η νεοσύστατη εταιρεία και, ενδεχομένως, ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά προς συμψηφισμό των μετοχών τις οποίες δικαιούνται, το οποίο όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% της ονομαστικής αξίας των μετοχών που τους αποδίδονται.

Στην δε απορρόφηση, μία ή περισσότερες ανώνυμες εταιρίες

(απορροφούμενες) μεταβιβάζουν σε μιαν άλλη, ήδη υφιστάμενη (την απορροφούσα) την περιουσία τους ως σύνολο και παύουν πλέον να υφίστανται. Ως αντάλλαγμα οι μέτοχοι των απορροφούμενων εταιρειών αναλαμβάνουν τις νέες μετοχές που εκδίδονται από την απορροφούσα εταιρεία, χωρίς να αποκλείεται και εδώ η απόδοση των μετοχών σε αυτούς να συνοδεύεται από την καταβολή και ενός χρηματικού ποσού προς συμψηφισμό των μετοχών που δικαιούνται κατά τον ίδιο ως άνω τρόπο.

Για την συγχώνευση απαιτούνται, εκτός από την σύμβαση συγχωνεύσεως, αποφάσεις των Γενικών Συνελεύσεων των συγχωνευόμενων εταιριών, έλεγχος της συγχώνευσης από την επιτροπή εμπειρογνομόνων του άρθρου 9 ν. 2190/1920, βεβαίωση ότι δεν προβλήθηκαν αντιρρήσεις από τους δανειστές, έγκριση από την αρμόδια διοικητική αρχή και δημοσιότητα.

Το μείζον πλεονέκτημα που επιφυλάσσει η πρακτική της συγχώνευσης ανωνύμων εταιριών, είναι ότι με τον τρόπο αυτό επιτυγχάνεται η ένωση των περιουσιών των συγχωνευθεισών εταιριών, χωρίς προηγούμενη λύση και εκκαθάριση τους και χωρίς μεταβίβαση των περιουσιακών στοιχείων της εξαφανιζόμενης εταιρείας με ειδική αλλά με, οιονεί, καθολική διαδοχή. Τοιουτοτρόπως, αποφεύγονται τα έξοδα και οι διαδικασίες που συνεπάγεται η μεταβίβαση κάθε επιμέρους αντικειμένου της εταιρικής περιουσίας με ειδική διαδοχή, καθώς και η ενδεχομένη φορολόγηση αφανών αποθεματικών.

Συνεπώς, η εταιρεία που προκύπτει από την συγχώνευση υποκαθίσταται αυτοδικαίως και ταυτοχρόνως με την καταχώριση της εγκριτικής αποφάσεως της Διοικήσεως στο Δελτίο Ανωνύμων Εταιριών, σε όλα γενικά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εταιριών που παύουν να υφίστανται.

Ωστόσο, οι δανειστές όλων των συγχωνευόμενων εταιριών έχουν το δικαίωμα

να ζητήσουν μέσα σε ένα μήνα από την δημοσίευση του σχεδίου συγχώνευσης, (που προηγείται της διαδικασίας συγχώνευσης) την παροχή εγγυήσεων για απαιτήσεις που γεννήθηκαν πριν από αυτήν και δεν είχαν καταστεί ληξιπρόθεσμες κατά το χρόνο της δημοσίευσης, εφόσον η οικονομική κατάσταση των συγχωνευόμενων εταιρειών καθιστά απαραίτητη την προστασία αυτή και οι δανειστές αυτοί δεν έχουν ήδη λάβει τέτοιες εγγυήσεις. Σε περίπτωση άρνησης της εταιρείας να τις χορηγήσει, το άρθρο 70 του ΚΝ 2190/1920 τους παρέχει το δικαίωμα να προβάλλουν εγγράφως τις αντιρρήσεις τους κατά της συγχώνευσης, οι οποίες κοινοποιούνται στις συγχωνευόμενες εταιρείες μέσα στην ίδια μηνιαία προθεσμία.

Ενδιαφέρον εξάλλου παρουσιάζει η περίπτωση κατά την οποία οι δανειστές των εξαφανιζόμενων με την συγχώνευση εταιρειών είχαν ήδη στραφεί κατά αυτών στα πλαίσια αναγκαστικής εκτέλεσης, δεδομένου ότι η καθολική διαδοχή της νέας ανώνυμης εταιρείας στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συγχωνευόμενων εταιριών, συνεπάγεται και την αυτοδίκαιη απώλεια της νομικής προσωπικότητας των τελευταίων. Στις περιπτώσεις αυτές, η συνέχιση της αναγκαστικής εκτέλεσης, προϋποθέτει αφενός, κατ' άρθρο 925 ΚΠολΔ, την προηγούμενη επίδοση νέας επιταγής στη συγχωνευθείσα εταιρεία και αφετέρου οι πράξεις που συντάσσονται για τη συνέχιση της αναγκαστικής εκτελέσεως, να αναγράφουν ως οφειλέτιδα τη νέα ανώνυμη εταιρεία που προήλθε από τη συγχώνευση, κατά της οποίας πλέον, ως οιονεί καθολικής διαδόχου, και στο όνομα αυτής, θα συνεχισθεί η αναγκαστική εκτέλεση.

Στην αντίθετη δε περίπτωση που επισπεύδουσα φέρεται να είναι η απορροφούσα ή νεοσύστατη εταιρεία, θα πρέπει στην επιταγή να αναφέρεται το γεγονός και το είδος της συγχώνευσης, η ανακοίνωση της εγκριτικής διοικητικής απόφασης στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιριών και ο αριθμός δημοσίευσης του

σχετικού Φ.Ε.Κ., ώστε ο καθ' ου η εκτέλεση να μπορεί να πληροφορηθεί με επαρκή τρόπο, ότι η επισπεύδουσα εταιρεία νομιμοποιείται να ενεργήσει πράξεις αναγκαστικής εκτέλεσης ως οιονεί καθολική διάδοχος της δανείστριας εταιρείας, η οποία συγχωνεύθηκε με την επισπεύδουσα.

Η διάσπαση ΑΕ προβλέπεται στα άρ. 81-89 ν. 2190/1920 και πραγματοποιείται είτε με απορρόφηση, είτε με σύσταση νέων εταιριών, είτε με απορρόφηση και σύσταση νέων εταιριών.

Διάσπαση με απορρόφηση είναι η πράξη με την οποία μία ΑΕ, η οποία λύεται χωρίς να ακολουθήσει εκκαθάριση, μεταβιβάζει σε άλλες υφιστάμενες ανώνυμες εταιρίες (επωφελούμενες) το σύνολο της περιουσίας της, έναντι απόδοσης στους μετόχους της μετοχών εκδιδομένων από τις επωφελούμενες εταιρίες και καταβολής ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά

Διάσπαση με σύσταση νέων εταιριών είναι η πράξη με την οποία μία Ε που λύεται χωρίς εκκαθάριση, μεταβιβάζει σε άλλες ανώνυμες εταιρίες που συνιστώνται ταυτόχρονα το σύνολο της περιουσίας της έναντι απόδοσης στους μετόχους της μετοχών εκδιδομένων από τις επωφελούμενες εταιρίες και καταβολής ενός χρηματικού ποσού σε μετρητά.

Διάσπαση με απορρόφηση και σύσταση νέων εταιριών είναι η πράξη με την οποία μία ΑΕ, η οποία λύεται χωρίς εκκαθάριση, μεταβιβάζει μερικώς σε άλλες υφιστάμενες ΑΕ και μερικώς σε άλλες ΑΕ που συνιστώνται ταυτόχρονα, το σύνολο της περιουσίας της, έναντι απόδοσης στους μετόχους της μετοχών εκδιδομένων από τις επωφελούμενες εταιρίες, και ενδεχομένων καταβολής ποσού σε μετρητά.

Για την διάσπαση πρέπει να ληφθεί απόφαση των γενικών συνελεύσεων όλων των ΑΕ που συμμετέχουν σ' αυτήν. Σύμφωνα με το άρ. 82 πρέπει και τα διοικητικά συμβούλια των εταιριών να καταρτίσουν εγγράφως σχέδιο σύμβασης διάσπασης

που να περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναφέραμε και παραπάνω σε σχέση με τη συγχώνευση. Για την έκθεση εκτίμησης στοιχείων ισχύουν όσα αναφέραμε παραπάνω για τα άρ. 71-74 ν. 2190/1920.

Για την διάσπαση με σύσταση νέων εταιριών εφαρμόζονται, σύμφωνα με το άρ. 88 ν.2190/1920, οι διατάξεις των άρ. 82-86 ν. 2190/1920 που αφορούν τη διάσπαση με απορρόφηση.

Για τη διάσπαση με απορρόφηση και με σύσταση νέων εταιριών εφαρμόζονται, σύμφωνα με το άρ. 89, οι διατάξεις των άρ. 82-87 και 88 ν. 2190/1920.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Αλεξανδρίδου Ε., Ζητήματα εμπορικού δικαίου και Δικαίου Προστασίας Καταναλωτή, εκδ. Σάκκουλα, Θεσ/νίκη, 1995.
- Βελέντζας Γ., Ανώνυμη Εταιρεία, εκδ. IUS, Θεσ/νίκη, 1999.
- Γεωργακόπουλος Λ., Εξαγορές και συγχωνεύσεις: Έννοια, βασικές διαστάσεις και συνέπειες για την απασχόληση και τις εργασιακές σχέσεις, Ο.Τ.Ο.Ε., Αθήνα, 2002.
- Γεωργακόπουλος, Λ., “Εγχειρίδιο Εμπορικού Δικαίου”, Τόμος 1^{ος}: Οι Έμποροι, Τεύχος 2^ο: Εταιρείες και Συνδεδεμένες Επιχειρήσεις, 2^η Έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Θεσσαλονίκη, 1996.
- Δρυλλεράκης, Ι., «Ο Έλεγχος Ανωνύμων Εταιριών κατά την Εξαγορά κλπ.», Δελτίον Φορολογικής Νομοθεσίας, 2001.
- Καραγιάννης Δ., Καραγιάννης Ι., Συστάσεις – μετατάξεις – μετατροπές – συγχωνεύσεις – λύσεις και εκκαθαρίσεις επιχειρήσεων, εκδ. Αρίων, Θεσ/νίκη 2003.
- Καραμανώλης, Π., “Συγχώνευση δι’ Εξαγοράς κατ’ άρθρο 79 κ.ν. 2190/1920, Ζητήματα Εταιρικού Δικαίου”, 10^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Εμπορικού Δικαίου, 3-5 Νοεμβρίου 2000.
- Λεβαντής, Ε., «Ανώνυμες Εταιρείες», Τόμος 3^{ος}, 9^η Έκδοση, Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα/Κομοτηνή, 1995.
- Λεοντάρη Μ., Ανώνυμες Εταιρείες, εκδ. Πάμισος, Αθήνα 2002.
- Μαντζάρης, Ι., «Management Επιχειρήσεων και Οργανισμών», Εκδόσεις Γκιούρδας, Αθήνα, 2008.
- Περάκης Ε., Το νέο Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρείας, Ο ΚΝ 2190/1920 όπως ισχύει μετά το Ν.3604/2007. Νομική Βιβλιοθήκη, Αθήνα, 2007.

- Πεταλάς Κ., Γνωρίζοντας την ΑΕ από νομική, λογιστική και φορολογική άποψη, 2005.
- Ρόκας Ν., Εμπορικές Εταιρείες, 6^η έκδ., εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα-Κομοτηνή, 2008.
- Σαρσέντη Β., Παπαναστασάτου Α., Λογιστική Εταιρειών, εκδ. Σάκκουλα, Αθήνα 2002.
- Σκαλίδης, Ε., «Δίκαιο Εμπορικών Εταιριών», 6^η Έκδοση, Εκδόσεις Jus, Θεσσαλονίκη, 2007.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 150

6 Σεπτεμβρίου 2010

ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ. 3873

Ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2006/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς εταιρειών ορισμένων μορφών και της οδηγίας 2007/63/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την απαίτηση για τη σύνταξη έκθεσης από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα σε περίπτωση συγχώνευσης ή διάσπασης ανωνύμων εταιρειών.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Σκοπός του παρόντος νόμου είναι η ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο:

α) της Οδηγίας 2006/46/ΕΚ (ΕΕ L 224) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Ιουνίου 2006, για την τροποποίηση της Οδηγίας 78/660/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τους ετήσιους λογαριασμούς εταιρειών ορισμένων μορφών, της Οδηγίας 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου σχετικά με τους ενοποιημένους λογαριασμούς, της Οδηγίας 86/635/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τους ετήσιους και ενοποιημένους λογαριασμούς των τραπεζών και λοιπών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και της Οδηγίας 91/674/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τους ετήσιους και τους ενοποιημένους λογαριασμούς των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, και

β) της Οδηγίας 2007/63/ΕΚ (ΕΕ L 300) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 2007, για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/855/ΕΟΚ και 82/891/ΕΟΚ όσον αφορά την απαίτηση για τη σύνταξη έκθεσης από ανεξάρτητο εμπειρογνώμονα σε περίπτωση συγχώνευσης ή διάσπασης ανωνύμων εταιρειών.

Άρθρο 2

1. Μετά την περίπτωση ζ' της παραγράφου 1 του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται περίπτωση ζα' ως εξής:

«ζα) Η φύση και ο επιχειρηματικός στόχος των διακανονισμών της εταιρείας που δεν περιλαμβάνονται στον ισολογισμό, καθώς και οι οικονομικές επιπτώσεις των διακανονισμών αυτών στην εταιρεία, υπό την προϋπό-

θεση ότι οι κίνδυνοι ή τα οφέλη που προκύπτουν από αυτούς τους διακανονισμούς είναι ουσιώδεις και κατά το βαθμό που η δημοσιοποίηση αυτών των κινδύνων ή οφελών είναι απαραίτητη για την αξιολόγηση της οικονομικής θέσης της εταιρείας.

Οι συναλλαγές που πραγματοποιεί η εταιρεία με τα συνδεδεμένα μέρη, περιλαμβανομένου και του ποσού αυτών των συναλλαγών, της φύσης της σχέσης του συνδεδεμένου μέρους, καθώς και άλλων πληροφοριακών στοιχείων για τις συναλλαγές, τα οποία είναι απαραίτητα για την κατανόηση της οικονομικής θέσης της εταιρείας, εφόσον οι συναλλαγές αυτές είναι ουσιώδεις και δεν έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Τα πληροφοριακά στοιχεία για τις μεμονωμένες συναλλαγές μπορούν να συναθροίζονται ανάλογα με τη φύση τους, εκτός εάν απαιτούνται χωριστά πληροφοριακά στοιχεία για την κατανόηση των επιπτώσεων των συναλλαγών του συνδεδεμένου μέρους στην οικονομική θέση της εταιρείας. Ο όρος «συνδεδεμένο μέρος» έχει την ίδια έννοια με αυτή που προσδιορίζεται στα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα, τα οποία θεσπίσθηκαν με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1606/2002.»

2. Η περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 αναριθμείται σε ε' και προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ) Ανώνυμη εταιρεία, οι μετοχές ή άλλες κινητές αξίες της οποίας έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, κατά την έννοια της περίπτωσης 10 του άρθρου 2 του ν. 3606/2007, (ΦΕΚ 195 Α') (σημείο 14 της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, ΕΕ L 145 της 30.4.2010), συμπεριλαμβάνει στην ετήσια έκθεση διαχείρισής της και δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης.

Η δήλωση αυτή συμπεριλαμβάνεται ως ειδικό τμήμα της ετήσιας έκθεσης διαχείρισης και περιέχει τουλάχιστον τα παρακάτω πληροφοριακά στοιχεία:

αα) αναφορά στον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης στον οποίο υπάγεται η εταιρεία ή τον οποίο έχει αποφασίσει αυτοβούλως να εφαρμόζει η εταιρεία, καθώς και τον τόπο στον οποίο είναι διαθέσιμο στο κοινό το σχετικό κείμενο,

ββ) αναφορά στις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης που εφαρμόζει η εταιρεία επιπλέον των προβλέψεων

του νόμου, καθώς και παραπομπή στον τόπο όπου τις έχει δημοσιοποιήσει,

γγ) περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων,

δδ) τα πληροφοριακά στοιχεία που απαιτούνται κατά το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχεία γ), δ), στ), η) και θ) της οδηγίας 2004/25/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με τις δημόσιες προσφορές εξαγοράς, εφόσον η εταιρεία υπάγεται στην εν λόγω οδηγία.

εε) πληροφοριακά στοιχεία για τον τρόπο λειτουργίας της γενικής συνέλευσης των μετόχων και τις βασικές εξουσίες της, καθώς και περιγραφή των δικαιωμάτων των μετόχων και του τρόπου άσκησής τους.

στστ) τη σύνθεση και τον τρόπο λειτουργίας του διοικητικού συμβουλίου και τυχόν άλλων διοικητικών, διαχειριστικών ή εποπτικών οργάνων ή επιτροπών της εταιρείας.

Αν η εταιρεία αποκλίνει από τον κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, στον οποίο υπάγεται ή τον οποίο εφαρμόζει, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης περιλαμβάνει περιγραφή της απόκλισης με αναφορά στα σχετικά μέρη του κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης και αιτιολόγηση της απόκλισης αυτής. Αν η εταιρεία δεν εφαρμόζει ορισμένες διατάξεις του κώδικα εταιρικής διακυβέρνησης, στον οποίο υπάγεται ή τον οποίο εφαρμόζει, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης περιλαμβάνει αναφορά της διάταξης που δεν εφαρμόζει και εξήγηση των λόγων της μη εφαρμογής.»

3. Μετά την παράγραφο 3 του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται παράγραφος 3α ως εξής:

«3α. Αν το προσάρτημα και η ετήσια έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου δεν περιλαμβάνουν τις παραπάνω πληροφορίες επιβάλλονται στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οι ποινές του άρθρου 58α.»

4. Η περίπτωση α' της παραγράφου 4 του άρθρου 43α του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Αν το προσάρτημα περιλαμβάνει τις πληροφορίες της παραπάνω παραγράφου 1 ή 2, καθώς και αν έχει συνταχθεί δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης και παρέχονται τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 3, και...».

Άρθρο 3

Μετά την παράγραφο 1 του άρθρου 22α του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται παράγραφος 1α ως εξής:

«1α. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κάθε εταιρείας έχουν συλλογικά το καθήκον και την ευθύνη έναντι της εταιρείας να εξασφαλίσουν ότι οι ετήσιοι λογαριασμοί, η ετήσια έκθεση και, όταν προβλέπεται ξεχωριστά, η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης που προβλέπεται από την περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 43α του παρόντος νόμου συντάσσονται και δημοσιεύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου και κατά περίπτωση σύμφωνα με τα διεθνή λογιστικά πρότυπα που έχουν θεσπισθεί με τον Κανονισμό (ΕΚ) 1606/2002.»

Άρθρο 4

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 107 του κ.ν. 2190/1920, μετά την περίπτωση ζ', προστίθενται περιπτώσεις ζα' και ζβ' ως εξής:

«ζα) Η φύση και ο επιχειρηματικός στόχος κάθε διακανονισμού που δεν περιλαμβάνονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, καθώς και οι οικονομικές επιπτώσεις του διακανονισμού αυτού, υπό την προϋπόθεση ότι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που προκύπτουν από τους εν λόγω διακανονισμούς είναι ουσιώδεις και κατά το βαθμό που η δημοσιοποίηση αυτών των κινδύνων ή οφελών είναι απαραίτητη για την αξιολόγηση της οικονομικής θέσης των εταιρειών που συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση, εκλαμβανομένων ως σύνολο.

ζβ) Οι πράξεις εξαιρουμένων των πράξεων εντός του ομίλου, που πραγματοποιούνται από τη μητρική εταιρεία ή από κάθε άλλη θυγατρική εταιρεία που συμπεριλαμβάνεται στην ενοποίηση, με συνδεδεμένα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των ποσών αυτών των πράξεων, της φύσης της σχέσης του συνδεδεμένου μέρους, καθώς και άλλων πληροφοριακών στοιχείων για τις πράξεις, τα οποία είναι απαραίτητα για την κατανόηση της οικονομικής θέσης των εταιρειών που συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση και εκλαμβάνονται ως σύνολο, εφόσον οι πράξεις αυτές είναι ουσιώδεις και δεν έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς. Τα πληροφοριακά στοιχεία για τις μεμονωμένες πράξεις μπορούν να συναθροίζονται ανάλογα με τη φύση τους, εκτός εάν απαιτούνται χωριστά πληροφοριακά στοιχεία για την κατανόηση των επιπτώσεων των συναλλαγών του συνδεδεμένου μέρους στην οικονομική θέση των εταιρειών που συμπεριλαμβάνονται στην ενοποίηση και εκλαμβάνονται ως σύνολο.»

2. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 107 του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται περίπτωση στ' ως εξής:

«στ) Την περιγραφή των κυρίων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων του ομίλου, σε σχέση με τη διαδικασία κατάρτισης των ενοποιημένων λογαριασμών, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες μία εταιρεία έχει τις κινητές αξίες της εισηγμένες προς διαπραγμάτευση σε οργανωμένη αγορά, κατά την έννοια της περίπτωσης 10 του άρθρου 2 του ν. 3606/2007, (ΦΕΚ 195 Α') (σημείο 14 της παραγράφου 1 του άρθρου 4 της Οδηγίας 2004/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 2004, ΕΕ L 145 της 30.4.2004). Εφόσον η ενοποιημένη ετήσια έκθεση και η ετήσια έκθεση διαχείρισης παρουσιάζονται ως ενιαίο έγγραφο, αυτά τα πληροφοριακά στοιχεία πρέπει να περιλαμβάνονται στο τμήμα της έκθεσης που περιέχει τη δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης κατά τα προβλεπόμενα στην περίπτωση δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 43α.»

Άρθρο 5

1. Οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 1 του άρθρου 110 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίστανται ως εξής:

«α) στα πιστωτικά ιδρύματα και β) στα χρηματοδοτικά ιδρύματα, όπως η έννοιά τους καθορίζεται στις περιπτώσεις 1 και 11 του άρθρου 2 του ν. 3601/2007 (ΦΕΚ 178 Α') που έχουν τη μορφή της ανώνυμης εταιρείας και εδρεύουν στην Ελλάδα. Οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόζονται στην Τράπεζα της Ελλάδος και στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων.»

2. Η παράγραφος 1 του άρθρου 111 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 110 για την κατάρτιση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων και της ετήσιας έκθεσης διαχείρισης των πιστωτικών ιδρυμάτων,

εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 22α, 36, 37, 38, 41, 42, των παραγράφων 1 έως 3 και 5 του άρθρου 42α, των παραγράφων 1, 2 και 4 έως 8 του άρθρου 42β, της παραγράφου 2 του άρθρου 42δ, των παραγράφων 1 έως 5, 7 έως 14 και 15 περίπτωση β' του άρθρου 42ε, του άρθρου 43, των περιπτώσεων β', ιζ' και ιθ' της παραγράφου 1 και των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 43α, της παραγράφου 2 του άρθρου 43β και των άρθρων 43γ, 44, 44α, 45, 46 και 46α, του παρόντος νόμου όπως ισχύουν, εφόσον στις διατάξεις των άρθρων 112 έως 143 δεν ορίζεται διαφορετικά.»

3. Η παράγραφος 2 του άρθρου 132 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις εφαρμόζουν τις διατάξεις του π.δ. 148/1984 «περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της εφαρμογής του Κλαδικού Λογιστικού Σχεδίου (ΚΛΣ) για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις» (ΦΕΚ 47 Α'), όπως ισχύει, και αναλόγως, τις διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 και 5 του άρθρου 42α, των άρθρων 42β, 42ε, 43, των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 43α, και των παραγράφων 2 έως 6 του άρθρου 43β, όπως ισχύουν, εφόσον για τις ανώνυμες ασφαλιστικές επιχειρήσεις που εφαρμόζουν τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα δεν ορίζεται διαφορετικά στα άρθρα 134 έως 143 του παρόντος νόμου.»

Άρθρο 6

1. Στο άρθρο 71 του κ.ν. 2190/1920 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:

«4. Δεν απαιτείται εξέταση του σχεδίου σύμβασης συγχώνευσης ούτε έκθεση εμπειρογνώμονα, εάν όλοι οι μέτοχοι και οι κάτοχοι άλλων τίτλων που παρέχουν δικαίωμα ψήφου σε καθεμία από τις εταιρείες που συμμετέχουν στη συγχώνευση έχουν συμφωνήσει.»

2. Η περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 73 του κ.ν. 2190/1920 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) κατά περίπτωση, της έκθεσης της Επιτροπής που προβλέπεται από την παράγραφο 1 του άρθρου 71.»

3. α. Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 84 του κ.ν. 2190/1920 οι λέξεις «εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 71» αντικαθίστανται με τις λέξεις «εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 71, όπως ισχύει».

β. Η παράγραφος 5 του άρθρου 84 του κ.ν. 2190/1920 αναριθμείται σε 6 και προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Δεν απαιτείται εξέταση του σχεδίου σύμβασης διάσπασης ούτε έκθεση εμπειρογνώμονα, εάν όλοι οι μέτοχοι και οι κάτοχοι άλλων τίτλων που παρέχουν δικαίωμα ψήφου σε καθεμία από τις εταιρείες που συμμετέχουν στη διάσπαση έχουν συμφωνήσει.»

Άρθρο 7

Οι διατάξεις του παρόντος νόμου ισχύουν από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Παραγγέλλουμε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 3 Σεπτεμβρίου 2010

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΓΡ. ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ **ΛΟΥΚΙΑ-ΤΑΡΣΙΤΣΑ ΚΑΤΣΕΛΗ**

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 3 Σεπτεμβρίου 2010

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ